"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 227 — 1929 Federated Pressin jäsen Torstaina, syysk. 26 p:nä—Thur., Sept. 26 Member The Federated Press XIII Vuosik. — Vol. XIII

KIINAN ROSVOKENRAALIT OVAT TAASEN TARTTUNEET TOISTENSA KURKKUIHIN

Kapinalliset saaneet 5,000 hallituksen sotilasta vangiksi — Sotaliikkeitä Honanissa ja Shensissä

Kamalia muhamettilaisvastaisia vainoja Keski-Kansussa

SHANGHAI, syysk. 25. — Huolimatta kansallisen hallituksen peruutuksista, ilmoitetaan varmalta taholta, että kapinalliset Nankingin hallitusta vastaan on täydessä käynnissä Ichangissa, missä kenraali Chang Fa Kwei on noussut sotajoukkoineen keskushallitusta vastaan. Hankowista ilmoitetaan, että muuan kiinalainen kauppalaiva on saapunut sinne pahasti vahingoittuneena. Laiva oli joutunut kapinallisten tulen alaiseksi, ja laivan mukana saapui tieto, että kansalliset olivat kärsineet vakavan tappion taistelussa Chang Fa Kwein joukkoja vastaan.

Hallituksen joukot yrittäneet edetä laivoilla

Kansalliset olivat komentaneet kolme laivaa kuljettamaan joukkoja jokea ylös. Kun laivat lähestyivät Ichangia, avasivat rantapatterit ankaran tykkitulen laivoja vastaan, jotka olivat pakotetut pysähtymään. Kapinalliset saivat tällöin 5,000 sotilasta vangiksi sekä melkoisen määrän sotatarpeita. Kapinalliset sallivat yhden laivan palata takaisin Hankowiin. Kwein ilmoitetaan kontrolloivan Yanktsejoen rantoja Ichangista Chikiangiin, noin 50 mailin pituisella taipaleella. Kiinalaisten laivojen liikenne on seisotettu ja brittiläisiä laivoja on varoitettu kulkemasta joella yöllä.

Sotaneuvottelu pidetty Nankingissa

Kolme Fengjusiangin apulaista, jotka viime aikoina ovat olleet vihamielisiä hallitukselle, ovat saapuneet neuvottelemaan Chiang Kai-Shekin kanssa, minkä katsotaan merkitsevän sitä, että nämä eivät olekaan liittyneet Kwelhin, kuten on ensiksi otaksuttu.

Hankowista saapuneet tiedot kertovat, että mainittujen kenraalien johdon voimat, jotka tunnetaan Kuominchuniksi, ovat lähteneet hitaasti keskittymään eri paikoista Honanissa ja Shensissä sekä alkaneet liikkua etelää kohti, todennäköisesti nälänhädän vuoksi. Kansallinen hallitus keskittää suuria joukkoja Hupehin rajoille vastaanottamaan pohjoisesta mahdollisesti tulevaa vaaraa.

3,000 muhamettilaista surmattu

Keski-Kansun maakunnasta on saapunut tieto, että kiinalaiset ovat toimeenpanneet kauhistuttavan verilöylyn muhamettilaisten keskuudessa, jotka olivat kapinoineet kiinalaisia viranomaisia vastaan. Vähintäin 3,000 muhamettilaista teloitettiin. Kerrotaan, että kiinalaiset nyt pelkäävät muhamettilaisten vastaavan verilöylyyn vastahyökkäyksellä, joka nostattaa kansalaissodan ilmiliekkiin Kansussa, kuten v. 1918, jolloin tuhansia kiinalaisia ja muhamettilaisia surmattiin.

Henry Thornton jää kansallisen rautatien johtoon

OTTAWA, syysk. 25. — Että Henry Thornton tulee jäämään edelleen Canadan kansallisen rautatien presitenttiksi kerrotaan tulleen lopullisesti ratkaistua. Spekulointi uusimisesta ei kuulu olevan vielä tietoa, koska rautatieministeri C. A. Dunning on matkoilla. Pääministeri King on vakuuttanut, että Thornton ei tule siirtymään pois Canadasta. Tämä vakuuttelu ja salaperäisyys tuntuu maaperän valmistelulta Henryn palkankorotukselle, sillä herroilla ei ilmeisestikään ole halua tehdä palkankorotusta julkiseksi ilman valmistamatta maaperää, koska tuo palkankorotus lienee "hiukan" korkeampi kuin mitä seksuunamiehelle tavallisesti myönnetään.

NOPEATA KULKUA

Kansas City, Mo., syysk. 25. — Lentäjä McConaghey, Wichitasta, on lentänyt pienellä yksitasoisella maalentokoneellaan ellen 260 mailin tuntinopeudella antaessaan lentonäytöksen täkäläisessä lentonäyttelyssä. Virallinen maailmanennätys maalentokoneille on 277 mailia tunnissa.

Laivaparoonit näyttelevät yhä viatonta naamaa

EIVÄT OTA VASTATAKSEEN URKKIJANSA SHEARERIN EDESOTTAMISISTA

WASHINGTON, syysk. 25. — Sekin pinnallinen tutkimus, joka on käynnissä laivarakennusporhojen "laivastoasiantuntijan" Shearerin toiminnan suhteen, on saattanut päivänvaloon hämmästyttäviä asioita, jotka osoittavat, että laivakapitalistit eivät olleet vehkeilleet urkkijansa kautta ainoastaan Geneven laivastokonferenssissa, vaan lisäksi ulottaneet hämäräperäiset toimensa myöskin Yhdysvaltain meri- ja laivastolakeihin.

Tuloksena tästä on ollut, että laivakapitalistit ovat saaneet tilauksia uusille sotalaivoille, rasvailtuaan ensin laivastopolitiikkaa tehokkaalla salaisella propagandalla, jopa vaikutusvaltaisten henkilöiden lahjomisilla.

Eivät muka tiedä mitään Shearerin toimista

Bethlehem Shipbuilding-yhtiön varapresidentti Wakeman on yrittänyt uskotella, että hän oli luovuttanut Shearerille rahaa vain jotta S. tekisi "havaintoja" Geneven konferenssissa, mutta ettei tästä ollut vastaavaa hyötyä. Hän edelleen väitti, etteivät suurporhot Grace ja Schawab ole tienneet Shearerin hommista.

Newport Newsin laivarakennus- ja telakkayhtiön presidentti on myöntänyt maksaneensa $18,000 Shearerille "erilaisia tehtäviä" varten. Hänkin uskotteli etteivät yhtiön omistajat muka olleet tietoisia asiasta.

Shearer itse selittää vaikuttaneensa siihen, että 8 sotalaivan rakennushanke tuli hyväksytyksi kongressissa. Samanlaiset voimat ovat vaikuttaneet viimeisen 15 sotalaivan suunnitelman läpiajamisessa.

Niinpä kertoo hän antaneensa laivastolle erään brittiläisen salaisen laivasto-asiakirjan, joka oli valokuvattu ja käytetty vaikuttamaan laivastoasian käsittelyssä, kysymyksen ollessa kriitillisessä pisteessä.

Amerikan viljatulli ei vaikuta Canadaan

OTTAWA, syysk. 25. — Montanalaisen senattorin vaatimus, että Yhdysvaltain on nostettava tullia canadalaiselle vehnälle, sanoi liittohallituksen maanviljelysministeri W. R. Motherwell olevan kaikkea mielenkiintoa vailla Canadan taholta, kun hänen mielipidettään kysyttiin. Ministerin käsityksen mukaan tulisi yhdysvaltain hallitus loukkaamaan oman maansa mylläreitä tullikorotusella sillä yhdysvaltalaiset myllärit tarvitsevat canadalaista kovaa vehnää sekoittaakseen omiin huonompiin laatuihin, parantaaksen jauhojensa laatua.

Kaupalliselta puolelta katsottuna on Yhdysvaltain osuus viljanostajana Canadasta merkityksetön, sillä Yhdysvallat ovat ostaneet Canadasta 10,000,000—12,000,000 bushelia vehnää vuosittain ja vehnän vienti Canadasta Yhdysvaltoihin on vuosittain vähentynyt, joten Canadan ei kannata vaivaantua harkitsemaan Canadan ja Yhdysvaltain välisen viljakaupan suhdetta, lausui ministeri. Ministeri myöskin mainitsi, että Canada lähettää viljaansa 40 eri maahan maailmassa, joten sellaiselle erälle, kuin 10,000,000 bushelille, markinain löytämisessä ei ole mitään vaikeutta. Olletikkaan ei siitä kannata puhua tällaisena vuonna, kuin Canadan viljasato on satoja miljoonia busheleita vähemmän kuin edellisinä vuosina.

Työläiset! Valmistautukaa vaaliryntäykseen riistoa ja sortoa vastaan

Jokaisen äänioikeutetun työläisen ja työläisnaisen valvottava, että nimensä tulee vaaliluetteloon — Luokkataistelukysymykset vedetään vaalitaisteluun

Kommunistipuolue asettaa ehdokkaita Torontossa, Hamiltonissa, Sudburyssa, Windsorissa ja mahdollisesti Oshawassa, Wellandissa ja Londonissa

Toistamiljoonaa työtöntä Englannissa

VÄHÄISTÄ VÄHENNYSTÄ HUOMATTAVISSA

LONTOO, syysk. 25. — Työttömyystilasto, joka päättyi t.k. 16 päivään osoittaa vähäistä vähennystä työttömien luvussa. Mainittuna viikkona oli työttömiä yhteensä 1,147,500 eli 2,192 vähemmän kuin edellisellä viikolla ja 146,159 vähemmän kuin vastaavalla viikolla v. 1928. Suuret numerot huomioonottaen ei mainittu vähennys merkitse sanottavaa helpotusta kireässä tilanteessa.

Junarikko Toronton ja Montrealin välillä

Vastaantuleva juna lakaissut kiskoilta suistuneen junan sivuun — Neljä Matkustajaa loukkaantunut

KINGSTON, Ont., syysk. 25. — Liikenneonnettomuus tapahtui Canadan kansallisella rautatiellä tänä aamuna kello 3:n ja 4:n välillä, kun Torontosta Montrealiin matkalla oleva pikajuna No. 20 suistui kiskoilta lähellä Cataraquin asemaa ja tuli lakaistuksi sivuun vähän myöhemmin, kun Montrealista Torontoon matkalla oleva pikajuna No. 21 ajoi sen päälle. Mikäli tiedetään on 4 matkustajaa loukkaantunut; ketään ei ole ilmotettu kuolleen. Rikkoontuneiden vaunujen kappaleet levisivät puolen mailin alalle. Loukkaantuneet ovat Arthur H. Jarrett Torontosta; Wung Sei Wing Montrealista; Lawrence Lepari Hawthornesta, N. J.; ja Mrs. J H. Carlton Pentictonista, B. C. Loukkaantuneet kuljetettiin Kingstonin sairaalaan.

Ei ole aikaa onnettomuuden syiden tutkimiseen

Jollei syytöstä velvollisuuksiensa laiminlyönnistä tehdä rautatieyhtiötä tai joitakin sen työläisiä vastaan, onnettomuuden aiheuttamisesta, niin ei mitään tutkintoa tulla suorittamaan ilmotti yleinensyyttäjä, T. J. Rigney tänään. Sanoi hänellä olevan liian kiire äänestäjäin listan valmistamisessa vaaleja varten, joten ei jouda kiinnittämään aikaansa onnettomuuden tutkimiseen. Sanoi olevan selvän että onnettomuuden aiheutti No. 20:en suistuminen raiteilta; johon ei voida pitää ketään syyllisenä.

Junamiehet yrittivät estää päälleajon mutta sumun vuoksi epäonnistuivat

Pikajuna No. 20 miehet tekivät kaiken mahdollisen estääkseen vastaantulevan junan ajamasta raiteilta pois olevan junan päälle, mutta epäonnistuivat siinä tiheän sumun vuoksi, sillä heillä oli ainoastaan muutama minuutti aikaa. Suurin osa matkustajista kuitenkin ehti pois vaunuista ennenkuin vastaantuleva juna lakasi vaunut sivuun. Ihmiset eivät kuitenkaan ehtineet pukea vaatteita päälleen vaan joutuivat ulos niissä pukimissa mitä kullakin sattui olemaan yllään nukkuessa.

Uhrien luku ihmeellisen pieni

Kaikki matkustajat, jotka tapauksesta ovat kertoneet, ovat ihmetelleet uhrien luvun pienuutta, rikon yleiseen tuhoisuuteen verrattuna. Tässä kuitenkin uskotaan suurena tekijänä olleen uudet teräsvaunut, joten ne ihmeellisen hyvin pysyivät koossa joutuessaan sivuun. Myöskin pidetään onnena sitä, että vaunut eivät syttyneet palamaan kuten usein junarikoissa tapahtuu. Ihmeellisenä sattumana myöskin pidetään sitä, että kummankin junan miehistöstä ei ketään loukkaantunut.

TYÖLÄISET, HUOMATKAA!

Vaikka suuri osa suomalaisesta siirtolaisväestöstä on Canadassa vailla kaikkia poliittisia oikeuksia, ja sen vuoksi estettynä ottamasta osaa maakunnallisiin ja parlamenttivaaleihin, asettavat lähestyvät maakuntavaalit tärkeitä velvollisuuksia tietoisille työläisille, olivatpa vaalioikeutettuja tahi ei. Vaalioikeutta vailla olevat työläiset ovat tilaisuudessa vaikuttamaan nyt vaaleihin, osallistumalla propagandan harjoittamiseen.

Tämä velvollisuus lankeaa työläisille nyt, kun varmuudella tiedetään, että kommunistisia työläis- ja farmariehdokkaita tullaan asettamaan lukuisissa äänestysalueissa. Mutta erittäinkin vaalioikeutetuille työläisille asettaa lähestyvä vaalitaistelu tärkeitä tehtäviä, joista ensimäinen on huolehtia siitä, että porvaripuolueisiin kuuluvat vaalivirkailijat eivät pääse riistämään äänioikeutta työläisiltä jättämällä heidän nimensä pois vaaliluetteloista.

Kommunistipuolueen agit. prop. jaosto tiedottaa, että puolueen valmistukset vaalitaisteluun ryhtymiseksi ovat käynnissä. Lokak. 30 pnä toimitettavissa vaaleissa tulee puolueella olemaan ehdokkaita Torontossa, Hamiltonissa, Sudburyssa, Windsorissa sekä mahdollisesti Oshawassa, Wellandissa ja Londonissa.

Agit. prop. jaosto kiinnittää huomiota siihen, että puolue saattaa menettää tuhansia ääniä, jos työläiset laiminlyövät asettaa nimensä vaaliluetteloihin, ja kehoittaa työläisiä heti ryhtymään toimeen sekä huolehtimaan siitä että nimensä tulee vaaliluetteloon. Tämä on erittäin tärkeätä.

Antakaamme näissä maakuntavaaleissa työläisten voimakkaan joukkoäänen kaikua protestina kapitalistivaltioiden Neuvostoliittoa vastaan suuntaamia sotavalmisteluja vastaan sekä poliisiterroria vastaan ja työläisten puhe-, paino- ja kokoontumisvapauden puolesta. Tehkäämme tästä vaaliryntäyksestä Canadan työväenluokan mobilisoimisryntäys työnriistännän kiristämistä vastaan, työttömien turvaamiseksi, palkka- ja työehtojen parantamiseksi. Vaalitaistelussa on myös paljastettava reformistien petturuus ja osoitettava heidän näyttelemä osa porvariston kätyreinä.

Siirtolaisuuspolitiikasta taas neuvotellaan

OTTAWA, syysk. 24. — Molempien rautatieyhtiöiden Canadan asutusvirastojen edustajat tulevat Ottawaan neuvottelemaan siirtolaisministerin kanssa ensi vuoden siirtolaisuudesta. Aikomuksena on määritellä, kuinka paljon voidaan ensi vuoden aikana tuoda siirtolaisia Canadaan maanviljelystöitä varten. Viime vuonna vähennettiin määrää yhdellä kolmannella osalla edelliseen vuoteen verrattuna, joka merkitsi tämän luontoisen siirtolaisuuden vähenemistä 10,000:lla.

Tästä on siirtolaisministeri Robert Forke saanut tilaisuuden lyödä rintoihinsa, kuinka viisas hänen politiikkansa on ollut, sillä hän kehuu nyt olevan Canadassa 10,000 työtöntä vähemmän, kuin jos olisi rautatieyhtiöiden annettu tuoda sama määrä maanviljelystyöläisiä, kuin edellisenäkin vuonna.

Forke kiertää sanomasta totuutta länsi-Canadan työttömyydestä, sanoen hallitukselta puuttuvan siitä päteviä tietoja, mutta tunnustaa kuitenkin työttömyyden olemassaolon, koettaen uskotella, että sitä ei ole suuremmassa määrässä, kuin edellisinäkään vuosina.

Tilanne näyttää lupaavammalta

TOIVEISTA ENGLANTILAIS-NEUVOSTOSOPIMUKSESTA

LONTOO, syysk. 25. — Oltuaan eilen kaksi tuntia kestäneessä neuvottelussa ulkoministeri Hendersonin kanssa, lausui Neuvostoliiton edustaja Dovgalevski olevan toiveita sopimuksen aikaansaamisesta molempien maiden välillä diplomaattisten suhteiden palauttamiskysymyksessä. Neuvottelut jatkuvat edelleen. Neuvottelujen suhteen oli aikaisemmin lausuttu arveluita, etteivät ne nykyisessä tilanteessa johtaisi sopimukseen.

5,000 gallonaa öljyä räjähti rautatiepajassa

Paljon työläisiä loukkaantunut

MEMPHIS, Tenn., syysk. 25.— Illinois Central rautatien konepajassa tapahtui eilen päivällä kamala räjähdys, joka tuotti suurta tuhoa työläisten joukossa. Muuan öljysäiliö, jossa oli 5,000 gallonaa raakaa öljyä, räjähti kauhealla voimalla, sytyttäen samalla tulipalon. Kaikki saatavissa olevat sairasvaunut ja palokunnat komennettiin onnettomuuspaikalle.

Tähän mennessä ei ole tietoa kuolleiden ja loukkaantuneiden luvusta, mutta paljon uhreja oli viety sairaalaan. Räjähdyksen sattuessa oli 200 työläistä konepajarakennuksessa, joten onnettomuuden uhrien luku täytyy olla suuri, sillä neljä rakennustakin vahingoittui. Palava öljy levisi ympärille, lisäten onnettomuuden kauhuja.

Räjähdyksen johdosta särkyivät akkunat kolmen katuvälin alalla ympäristössä ja kahden mailin päässä kaupungin keskuksesta vielä tunnettiin räjähdyksen voima.

Pahin kuivuus mitä on nähty 71 vuoteen

Vallitsee nykyään Englannissa

LONTOO, syysk. 25. — Lontoo on joutunut nyt kokemaan pahimman kuivuusjakson, mitä on nähty 71 vuoteen. Koko kesän vallinneen kuivuuden jälkeen on kuivuutta jatkunut Lontoossa vielä 32 vuorokautta sen jälkeen, kun muualla maassa saatiin virkistäviä ukkossateita. Leajoki, joka varustaa melkoisen alueen itäistä ja koillista Lontoota vedellä, on laskenut arveluttavasti. Jo useita kuukausia takaperin kielsivät viranomaiset pihamaiden kastelun vesijohto vedellä.

KAIVOSMIES AMPUNUT TOISEN KAIVOSMIEHEN

Sandon, B. C. syysk. 24. — Segvold Mykiebos makaa kuoliaana ja Joseph Harpsaw on New Denverin vankilassa, seurauksena riidasta, joka päättyi ampumiseen. Molemmat olivat kaivosmiehiä Ruth Hopen kaivannoilta, Mykiebos ollen ruotsalainen ja Harpsaw englantilainen. Heidän riitansa cletetaan johtuneen kansallisista kiistoista. Ampuminen tapahtui Mr. Bradyn talossa mainitulla kaivoksella ja olivat miehet istuneet puhellen keskenään, jolloin miesten välillä syntyi vakava kiista, päättyen siihen, että Harpsaw veti esiin revolverin ja ampui Mykiebosia päähän, ammuttu kuoli heti.

Työväestön omaa lehdistöä puolustettava

JOKAINEN TYÖLÄINEN AVUSTAMAAN "WORKER"-LEHTEÄ

TORONTO, syysk. 25. — Puolueen pää-äänenkannattaja "The Worker" vetoaa työläisiin. "Worker"-lehden säilyttämiseksi on kerättävä $10,000; ilman lehteä on puolue voimaton. Lehti huomauttaa, että jokaisen työläisen on yhdyttävä taisteluun poliisiterroria ja sodanvaaraa vastaan. Tässä taistelussa me tarvitsemme lehtemme. "Worker" on tuhansien työläisten englanninkielinen äänitorvi. Meidän on tehtävä kaikkemme sen säilyttämiseksi. Kapitalistien hyökkäys Neuvostoliittoa vastaan on torjuttava. Järjestymättömät työläiset ovat järjestettävä. Tässä kaikessa me tarvitsemme lehtemme. Osottakaa poliiseille, että heidän toimintansa "Workeria" vastaan ei tule onnistumaan; että "Workerin" takavarikoimisesta ei heille ollut mitään tuloksia, sillä se tulee ilmestymään edelleen. "Workerin" lokakuun ryntäys on tehtävä tehoisaksi hyökkäykseksi poliisin terroria vastaan.

Työläiset, tämä on meidän kaikkien taistelu! Antakaa äänenne tulla kuuluville. Sota Neuvostoliittoa vastaan on jo todellisuus. Maailman imperialistit pitävät Kiinaa välikappaleena sodan alkamiselle. Kiina tekee tihutöitään Neuvostoliiton alueilla sillä aikaa, kun imperialistiset suurvallat valmistautuvat Neuvostoliittoa vastaan. Osottaaksemme työläisille todellisen tilanteen, meidän on säilytettävä lehtemme keinolla millä hyvänsä.

Elokuvarettelö Torontossa

Teattereiden omistajat ja työläiset vastakkain

TORONTO, syysk. 25. — Belsize ja Bedford teatterien omistajain kerrotaan hakeneen estetuomion työläisiään vastaan, joka kieltää nämä lakkoontumasta lauantaina. Liikkuvakuvakoneiden käyttäjäin järjestön virkailijat kieltävät kuitenkin saaneensa asiasta mitään ilmotusta. Hakemus on tehty Hunt Bros. liikkeen toimesta, joka on mainittujen teatterien omistaja.

Musical Protective yhdistys, jolla on työriitaisuuksia seitsemän torontolaisen teatterin kanssa, on saanut ilmotuksen, että teatterit tulevat nostamaan $50,000 vahingonkorvausjutun mainittua yhdistystä vastaan. Yhdistyksen johtaja W. P. Covert ilmotti, että yhdistyksen ja teatterien omistajain välinen sopimus edellyttää ,2 viikon ylössanomisajan, mutta yhdistyksen puolelta on tämä vaatimus täytetty, joten hän ei voi nähdä miten työnantajat voisivat pakottaa työläiset työskentelemään silloin kun he eivät halua, joten ei estetuomiolle pitäisi löytyä mitään pohjaa.

Laajat metsäpalot Minnesotassa

ST. PAUL, Minn., syysk. 24. — Pohjois-Minnesotassa puhjenneet metsäpalot ovat saaneet pelottavan laajuuden. Yli 300 miestä ponnistelevat tulen vallan rajoittamiseksi. Kaikkiaan on useita satoja pienempiä metsäpaloja, 60,000 eekkerin laajuisella metsäalueella.

Pieni Strathconan kylä on vaarassa tuhoutua, jos palo edelleen leviää. Palot ovat enimmäkseen Baudetten ympäristössä. Red Laken intiaanialueen läheisyydessä on yksi palo, joka riehuu viiden mailin leveänä.

ETELÄN KUTOMOTYÖLÄISET TAISTELEVAT EDELLEENKIN HURTTATERRORIA VASTAAN

Nälkä ja kurjuus vallitsee kutomo-alueilla — Porvarilehdet levittävät likaisia valheitaan

Väkivalta ei masenna työläisiä — Uniota vahvistetaan

CHARLOTTE, N. C., syysk. 24. — Kansallisen kutomotyöläisten union organiseeraaja Hugo Oehler on ilmoittanut, että noin 50 organiseeraajaa oli kokoontunut sunnuntaiseen union neuvottelukokoukseen, jossa laadittiin täydellinen ohjelma murskatakseen kutomotyönantajain ja heidän hurttiensa yritykset kukistaa unio. Lisäksi oli johtavana asiana kokouksessa Charlotten tekstiilikonferenssin valmistelu.

Oehler huomautti, että viime päivien vainotoimenpiteet eivät tule heikentämään lokak. 12 päivän konferenssin valmisteluja, jonka edustus tulee olemaan vieläkin suurempi kuin alunperin oli arvioitu. Kapitalistien mustat voimat tulevat epäonnistumaan yrityksissään estää konferenssin pidon.

Raaka väkivalta estänyt julkisten kokousten pidon

Huolimatta siitä, että hurttien väkivalta viime päivinä on tehnyt mahdottomaksi propagandatilaisuuksien järjestämisen, on mieliala etelän työläisten keskuudessa entistä enemmän katkeroitunut vainon johdosta, ja maaperä union voimistumiselle siten vahvistunut. Etelän kutomotyöläiset ovat muutamassa viikossa oppineet 10 vuoden luokkataistelun opetukset.

Kutomotyöläisten asema erittäin kurja kautta etelän

Muuan naisorganiseeraaja, joka on palannut organisatsionimatkalta Georgiasta, kertoo että työläisperheet siellä ovat aivan avuttomassa asemassa ja kuljeksivat maanteillä työtä etsien. Tehtaiden tuotantoa on supistettu ja tuhansia työläisiä häädetty kodeistaan. Kapitalistien lehteä, "Gastonia Gazettea" levitetään suuressa määrässä työnantajain toimesta työläisten keskuudessa tarkoituksella myrkyttää työläisten mielet kansallista kutomotyöläisten uniota vastaan, mutta vastapainoksi on unio levittänyt runsaasti lentolehtisiä, ja työläiset pyytävät lisää organiseeraajia.

Lokaista valheitulvaa torjutaan

Oehler viittaa siihen, että muuan porvarillinen sanomalehtimies Barry on viettänyt pari päivää majuri Bulwinklen ja Lorayn tehtaan hurttasakin parissa, myyden itsensä näiden mustaan palvelukseen. Tämän jälkeen on hän kirjoittanut sarjan artikkeleita kapitalistilehtiin, jotka kirjoitukset ovat alusta loppuun valheellisia. Jo yksinpä Yhdysvaltain hallituksen numerot kutomotehtaissa maksettavista palkoista osoittavat Barryn valehtelijaksi. Näiden tilastojen mukaan on kutomotyöläisten keskim. viikkopalkka etelän tehtaissa $12.83. Todellisuudessa alenee palkka n. $10:-iin 55—60 tunnin epäterveelliseltä työltä. North Carolinan terveysvirasto on todennut, että huonoista olosuhteista aiheutuva pellagra-tauti on 50 prosentilla lisääntynyt kutomotyöläisten keskuudessa viimeisten kuuden kuukauden aikana.

Nämä kamalat olosuhteet innostuttavat työläiset unioon ja taisteluun.

Kylmät ja sateet lisäävät lakkolaisten kärsimyksiä

Kylmiksi ja sateisiksi muuttuneet ilmat ovat tuoneet mukanaan suuria vaikeuksia telttakylissä asuville Gastonian lakkolaisten perheille ja avustustoimintaa kehoitetaan voimistuttamaan. Unio on lähettänyt niin suuren joukon lakkolaisia kuin mahdollista viiteen eteläiseen valtioon suorittamaan järjest.työtä. Lakkolaiset ovat tietenkin joutuneet mustalle listalle.

Sankarillista taistelua kuitenkin jatketaan ja salaisia työläisten kokouksia pidetään joka päivä, joissa mielialaa terästetään uusia taisteluja varten.

Miami, Fla., syysk. 26. — Floridan rannikolle odotetaan tänään saapuvan troopillisen myrskyn Baliama-saarilta päin. Väestöä on varotettu lähestyvästä myrskystä.

VAPAUS
Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
S. G. NEIL, A. VAARA, B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PÄIVIÖ.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoerollmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset, $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantietoja ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja latomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2287W.

Canadan paperiteollisuuden suunnaton keskittyminen

Canadalainen paperiteollisuus tällä kertaa tarjoaa mainion kuvan nykyisen trustiutumiskauden huomattavimmista ominaisuuksista. Siitä huolimatta, että Canadan paperiteollisuus on nyt jo äärimäisesti keskittynyt, muutamain jättiläismäisten paperiyhtymäin kontrolloidessa koko teollisuutta, on tämä keskittymisprosessi edelleen jatkumassa.

Viimeisimmät tiedot kertovat, että Canada Power and Paper-korporatsioni on hankkeissa ottaa haltuunsa kaksi pienempää paperiyhtiötä, Wayagamack- ja Port Alfred-paperiyhtiöt. Canada Power and Paper-yhtiö tällä kertaa kontrolloi suoranaisesti Laurentide-, St. Maurice Valley- ja Belgo-Canadian-paperiyhtiöt sekä epäsuoranaisesti Thunder Bay- ja Anticosti-yhtiöt. Tämä trusti sellaisenaan on yksi mahtavimmista tekijöistä paperiteollisuusalalla Canadassa. Kysymyksessä olevan kahden uuden yhtiön liittäminen tähän trustiin merkitsee sen vaikutusvallan laajentamista useisiin pienempiin yhtiöihin, jotka ovat näiden kahden liitettävän korporatsionin alaisia. Tällä tavoin, monimutkaisin kutein, kutoutuu rahamiesvallan ote teollisuuksiin, entistä harvempien yksilöiden ollessa määräävässä ja kontrolloivassa asemassa.

Tämä trustiutuminen on pääasiallisin imperialistisen aikakauden ominaisuus. Samalla kun se vähentää ristiriitaisuuksia näiden pienempien yhtymien kesken, poistamalla kilpailun tällaisen trustin sisällä, kärjistyttää se taistelua näiden suurten ryhmittymisien kesken. Tämä on syynä kriisiin, jossa Canadan paperiteollisuus on ollut ja edelleen on. Äärimäinen trustiutuminen ja keskittyminen ainoastaan ajaa kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän sisäisiä ristiriitaisuuksia avoimemmin kärjistymään, ollen tämäkin yhtenä tekijänä, joka johtaa kapitalismin rappeutuneisuuteen ja sisäiseen heikkenemiseen.

Samalla kertaa on keskittymisprosessi alati huonontamassa työläisten olosuhteita. Suuremmat yhtymät ovat tilaisuudessa tehoisammin järjestämään riistometoodinsa, tullen tällaisten trustien muodostuminen suoranaiseksi hyökkäykseksi työläisiä vastaan.

Tällainen työnantajien järjestyminen on otettava esimerkkinä työläisille. Paperiteollisuudessa tällä kertaa työskentelevien työläisten, jotka ovat äärimäisimmän riistännän alaisina, tulisi järjestyä voimakkaaseen teollisuusliittoonsa vastatakseen yhtiöiden keskittymishankkeisiin puolustautumalla ratsionalisoinnin tehoistamista vastaan ja vaatiakseen inhimillisempiä työ- ja palkkasuhteita. — M. P.

Valtaluokan vainotoimenpiteet velvoittavat yhtenäiseen luokkarintamaan

Nykyisen kauden valtavimpana tunnusmerkkinä on luokkataistelun kiihtyminen, joka on suoranainen tulos kapitalistisen ratsionalisoinnin huippuunsa kärjistymisestä. Työväenluokan ja valtaluokan yhteenotot saavat entistä katkeramman värin. Riistäjäluokka omaksuu mitä häikäilemättömimpiä menettelytapoja nujertaakseen työläisten taistelukuntoisuuden. Sillä on käytettävinään kaikki aseet tässä taistelussa — tätä vastoin työväenluokalla on ainoastaan yksi mutta mahtava ase, oma järjestynyt yhtenäinen voimansa.

Nykyinen taistelukausi velvoittaa jokaista työväenluokan jäsentä ryhtymään voimakkaisiin toimenpiteisiin toveriemme taisteluiden tukemiseksi. Jos emme kaikki olekaan suoranaisessa yhteydessä eturintaman kanssa tässä taistelussa, niin olemme kuitenkin jokainen sidotut niihin eroittamattomasti luokka-asemamme vuoksi. Toronton puhe- ja kokoontumisvapaustaisteluiden yhteydessä uhreiksi joutuneiden tovereiden asia. Gastonian murhasyytteessä olevien lakkolaisten asia, on meidän kaikkien asia. Mutta, joskin tähän saakka on suuressa määrin niin tehty, ei meidän tule unhoittaa viimeisintä taistelua Canadan teollisuusareenalla, nim. Hamiltonin teräsvaunutyöläisten urhokasta taistelua parempien olosuhteitten puolesta.

Hamiltonin teräslakko on mitä suurimmasta merkityksestä canadalaiselle työväenliikkeelle, sillä se kuvaa, monien muitten taisteluiden ohella, sitä virtausta, joka on tällä kertaa vallalla yleensä työläisjoukkojen keskuudessa. Hamiltonin teräslakkolaiset lakkoutuivat ilman minkäänlaista järjestöä, ilman järjestettyä johtoa. Tästä huolimatta he menivät lakkoon taistellakseen parempien palkkojen ja työsuhteiden puolesta. He menivät lakkoon käsittäen sen ainoaksi keinoksi vastustaa äärimäistä riistoa, jonka alaisiksi heidät alistettiin voitonjanoisen yhtiön toimesta.

Hamiltonin lakko on voitettava. Sen voittaminen on ehdoton välttämättömyys, jos mieli istuttaa työläisjoukkoihin varmuutta omaan luokkavoimaansa. Jos teräsyhtiö onnistuisi rahan voimalla nujertamaan tämän lakon tulisi se olemaan musertava isku ei ainoastaan Hamiltonin teräslakkolaisille, vaan koko canadalaiselle työväenliikkeelle.

Hamiltonin teräslakko tullaan voittamaan. Sen takaa canadalainen työväenluokka, jonka on käytävä kiinteästi työskentelemään ja tukemaan näiden työläistovereitten taistelua. Tämä taistelu on vietävä voitokkaaseen loppuun. Teräsparoonit ovat pakoitettava perääntymään ja siten annettava valtava esimerkki muittenkin teollisuusalain työläisille Canadassa. — M. P.

Kommunistinen puolue ja sorretut joukot

Kommunistinen puolue on sorrettujen, pääomaa vastaan taistelevien etujoukko. Se voi voittaa vain sillä ehdolla, että aina säilyttää hyvän yhteyden selkäpuolen kanssa, työväen ja talonpoikaisjoukkojen kanssa. Sieltä ammentaa puolue yhä uusia ja uusia voimia.

Siksi voittivat bolshevikit, että työllään ja uhrautuvalla taistelullaan hankkivat työväen ja köyhäin talonpoikain luottamuksen.

Neuvostovalta voi säilyä ja yhä lujittua vain sillä ehdolla, että puolue säilyttää tiukan yhteyden työtätekevien joukkojen kanssa. Puolueen on kasvatettava ja uuteen elämään nostettava työväenluokan ja talonpoikaiston takapajuisimmat kerrokset. Näin opetti Lenin:

"Proletaarisen etujoukon osana on työväenluokan ja talonpoikaiston massojen takapajuisimpain kerrosten opettaminen, valistaminen, kasvattaminen, uuteen elämään vetäminen . . .

"Proletariaatin vallankumouksellinen puolue ei ansaitse nimeään niin kauan kun se ei ole oppinut yhdistämään johtajia luokan ja massojen kanssa yhdeksi kokonaisuudeksi, erottamattomaksi kokonaisuudeksi."

Kommunistisen puolueen osallistuminen vaalitaisteluun

Canadan kommunistinen puolue tulee asettamaan ehdokkaansa ensikuun 30 päivänä toimitettavilin maakuntaparlamenttivaaleihin ainakin Sudburyn vaalipiirissä, todennäköisesti Torontossa ja Port Arthurissakin. Osallistuessaan vaalitaisteluun tekee kommunistipuolue niin tarkoituksella paljastaa työläisjoukoille kapitalististen puolueiden petokselliset politiikan, jonka pyrkimyksenä on harhaanjohtaa työläisiä luokkataistelutietä.

Nykyinen hallituspuolue, konservatiivinen puolue, vaalijulistuksessaan käsittelee lukuisia kysymyksiä, joista ei yksikään koskettele niitä probleemeja, joita maakunnan teollisuustyöläisillä ja vähävaraisilla farmareilla on todellisuudessa edessään. Luonnollisesti sisällytetään vaalilupauksiin loistavia liverryksiä, joiden tarkoituksena on olla syöttinä äänestäjille, kuten esim. tunnettu laulu teiden rakentamisesta, johon farmariainekset helposti tarrautuvat. Niinpä nytkin puolueen vaalilupauksissa tehdään edelleen, kuten lukuisina edellisinäkin vaalilaikoina, konservatiivisen puolueen taholta lupauksia kiinnittäen enemmän huomiota maaseututeihin, jotka palvelevat farmareita. Niin on luvattu aikaisemminkin ja aina jätetty lupaukset täyttämättä. Teitä tosin on rakennettu konservatiivisenkin hallituksen aikana — mutta nämä ovat olleet valtateitä, jotka ovat ennenkaikkea palvelleet turistiliikennettä, jättäen sivuun varsinaiset farmiasutukset. Siitä huolimatta, että tähän astiset kokemukset ovat osoittautuneet täydellisiksi pettymyksiksi, lukuunottamatta muutamia vaivaisia "vaalisantadollareita", joita on tiputettu isnne tänne valveutumattomien farmariainesten kannatuksen saamiseksi vaaleissa, tulee se edelleenkin muodostumaan yhdeksi voimakkaaksi aseeksi konservatiivisen puolueen vaalitaistelussa. Tämänkin vaalitunnuksen todellisen luonteen tulee kommunistipuolue paljastamaan.

Toisena maanviljelysväestöä koskevana tunnuksena on maakunnan opetusjärjestelmän uusiminen siten, että farmarin lapset saavat "etuisuuksia" koululaitoksissa, korkeamman opetuksen tullessa sisällytetyksi maaseutukouluihinkin. Tämäkin syötti on asetettava samaan luokkaan kuin edellinen. Kysymyksellä ei ole mitään laajempaa kantoisuutta kuin ainoastaan mukiinmenevänä vaalitunnuksena. Konservatiivipuolue onkin keskittämässä yrityksiään kalastella farmariainesten ääniä. Niinpä ohjelma edelleen sisältää lupauksia erikoisen tutkimusdepartementin perustamisesta, jonka tarkoituksena tulisi olemaan avustaa farmareita maalaatujen, eri ilmastoihin sopivien viljalajien y.m. tieteellistä maanviljelystä koskevien kysymysten käsittelemiesssä ja tuntemisessa. Oleellisimpaan farmareita koskevaan kysymykseen ei edes kajotakaan — nimittäin verotaakkain huojentamiseen, farmarien aseman helpoittamiseen kiinnityslainayhtiöiden kahleista j.n.e. Tällaisiin ja lukuisiin muihin seikkoihin, jotka ovat todellisina kysymyksinä maakunnan farmariväestön edessä, tämän päivä päivältä joutuessa enemmän alakynteen, lainayhtiöiden kiskoessa suuria korkovoittoja ja ajaessa maksukyvyttömät farmarit nälkätaipaleelle, ei kosketa lainkaan. Eipä tietenkään, sillä onhan kapitalistinen hallitus, olipa se sitten konservatiivinen tai liberaalinen, valtaluokan asianajaja, palvellen tällaisten rahayhtymäin etua suoranaisesti pikkufarmareita vastaan.

Nykyinen sähkövoimapolitiikka on omiaan osoittamaan miten hallituksen omistamat yleishyödylliset laitokset asetetaan palvelemaan suurrahamiesten etuja. Maakuntahallitus omistaa suuren sähköasemaverkon kautta maakunnan ja lupaa vaaliohjelmassaan laajentaa tätä verkkoaan suunnattomasti. Tästä ei epäilystäkään, sillä onhan tämä juuri yksi esimerkki siitä miten yhteiskunnallistuttaminen kapitalistisessa merkityksessä asetetaan palvelemaan finanssiyhtymiä. Rakentamalla voimalaitokset ja -linjat, myymällä sähkövoimaa mahdollisimman halvalla, kuten vaalijulistus viittaa, avustaa hallitus kaivos- y.m. yhtiöitä, joiden ei niinollen tarvitse ryhtyä suuriin sijoituksiin voimalaitostensa rakentamiseksi. Tällä tavoin käytetään maakunnan väestöltä kynityt varat suurkapitalistien hyödyttämiseksi. Saman kaltaisesti suunnitellaan menetellä pohjoisten rautateiden rakentamisen kanssa. Kaivosalueille rakennetaan uusia ratoja hallituksen kustannuksella, ei minkään muun vuoksi kuin kaivoskapitalistien avustamiseksi avaamalla uusia riistoalueita hallituksen kustannuksella.

Pohjois-Ontarion kehittämisestä puhutaan paljon. Sen suunnattomat mahdollisuudet maanviljelys- ja teollisuusalueena, ja tämän alueen avaaminen on nykyisen konservatiivisen hallituksen, samoin sen edeltäjien ja liberaalisen puolueen vaaliohjelmissa. Siitä huoliamtta että samankaltaisten liverrysten levittäminen on jatkunut vuosikausia, onko mitään saatu aikaan pohjois-Ontarion kehittämisessä? Onpa tietenkin. Kaivos ja puutavaraparoonit ovat saaneet suurenmoista avustusta luonnonrikkauksien riistämiseen. Työtätekevät ovat jääneet syrjään. Kaivostyöläiset eivät ole saaneet kunnollista suojelusta, kaivoslakikin on jätetty toteuttamatta. Lukuisat teollisuusmurhat, lukemattomat pienemmät onnettomuudet, äärimäinen riisto — siinä työläisten osuus kaikilla teollisuusaloilla pohjois-Ontarion luonnonrikkauksien avaamisesta. Ainoastaan lyhyt aika sitten tuotiin esiin maakuntaparlamenttiin eräitten pohjoisten parlamenttiedustajain tahoilta niitä kurjia olosuhteita, joissa pienviljelijät asustavat. Tämä tehtiin poliittisen propagandan vuoksi, mutta se ei lainkaan helpoita asiain todellisuutta. Teiden puutteessa olevat pienfarmarit, ilman kunnollisia markkinapaikkoja tuotteilleen, suurten velka- ja verotaakkain painostamana, hädintuskin kyeten hankkimaan niukan toimeentulon, useimmissa tapauksissa riippuvaisina satunnaisista töistä, — siinä pienfarmarien osa 'suurenmoisessa', luonnonrikkaassa pohjoisessa.

Suurta huomiota osakseen saaneena kysymyksenä on kummallakin suurella kapitalistisella puolueella väkijuomakysymys, jolla pyritään kalastelemaan ääniä. Väkijuomakysymys on oleellisesti, että sitä ei kyetä säännöstelemään kapitalistisen järjestelmän sisällä. Väkijuomapahe on yksi niistä eristämättömistä kapitalistisen järjestelmän lahoamisen vaiheista, joka voidaan poistaa vasta sitten kuin sen alkusyy on poistettu. Puhuttiinpa hallituksen kontrollista tai kieltolaista — asia on aivan sama. Mitkään keinotekoiset lakiasetukset ja rajoitukset eivät korjaa tilannetta. Väkijuomapahetta voidaan kontrolloida ja vähitellen poistaa vasta tulevassa, kommunistisessa yhteiskunnassa, jolloin työväenluokka elää kasvavassa ja voimistuvassa yhteiskunnassa, sen sijaan, että tällä kertaa kapitalistinen yhteiskunta lahoaa ja on rappautuneisuuden tilassa.

Niin liberaalinen kuin konservatiivinenkin puolue eivät koskettele vaalijulistuksissaan yhtään kysymystä joka todellisuudessa koskisi maakunnan työläis- ja pikufarmariaineksia. Työläisille niin polttavaksi muodostuneesta puhe- ja kokoontumis-, järjestymis- ja painovapaus kysymyksestä, kuten luonnollista, vaietaan kokonaisuudessaan. Kapitalistiset puolueet seisovat sellaisten fascististen terroritoimenpiteitten takana kuin Toronton poliisilaitos on omaksunut, vainotesseen kommunisteja ja valveutuneita työläisiä. Tämä kysymys on oleellisin työläisiä koskeva kysymys, se kipeimmin ja läheisimmin koskee työväenluokan perusoikeuksia ja juuri tämän takia se onkin kokonaisuudessaan sivuutettu. Tätä vastoin tulee kommunistipuolue keskittämään taistelunsa tähän kysymykseen. Se tulee nostattamaan sen työläisten ja farmarien punnittavaksi. Kapitalistiset puolueet koettavat hämätä näitä todellisia kysymyksiä vetoamalla maakunnan "hyvinvoinnin" nostattamiseen, "kansan parhaan" katsomiseen kohottamalla koko maakunnan rikkautta, mutta todellisuudessa puhuessaan maakunnan luonnonrikkauksien avaamisesta on heillä ainoastaan tähtäimessään kaivos- y.m. porhojen edut. Liberaalisen puolueen vaalijulistuksessa eritoten painostetaan, että maakunnan kaivosministeriön tulisi erikoisemmin muodostua elimeksi, joka raivaisi tietä uusille kaivosalueille, avaisi kaivosteollisuudelle niitä ja siten avustaisi kaivoskapitalisteja.

Kommunistipuolue menee vaalitaisteluareenalle selvällä luokkataisteluohjelmallaan. Sen tunnuksena tulee olemaan luokka luokkaa vastaan. Parlamenttaariseen toimintaan sellaisenaan luottaminen on harhaanjohtava katsantokanta — parlamentit ja muut hallinnolliset laitokset eivät ole muuta kuin valtaluokan välikappaleita työväenluokan kurissapitämiseksi, niistä käsin ei voida saada aikaan yhteiskunnallisia parannuksia. Mutta osallistumalla vaalitaisteluun voidaan asettaa kommnistipuolueen, työväenluokan ohjelma, kapitalistista ohjelmaa vastaan. Tämä antaa tilaisuuden työväestölle tuomita kapitalistipuolueiden vaali-ilveilyn, osoittaa seisovansa todellisen luokkataisteluohjelman takana.

Kommunistipuolueen vaalitaisteluohjelma tulee olemaan puhe-, kokoontumis- ja painovapauden puolesta, työläisten järjestäytymisoikeuden puolesta, kunnollisten työ- ja palkkasuhteitten puolesta kaikille työläisille, kunnollisen toimeentulon takaamiseksi pienviljelijöille, imperialistisia sotavalmisteluja vastaan.

Nikkelialueen työläiset käydessään vaalitaisteluun kommunistipuolueen johdolla tulevat nostamaan äänensä kuuluville kahdeksan tunnin työpäivän puolesta kaivannoissa. Siitä huolimatta, että kaivoslain mukaan määritellään kahdeksantuntinen työpäivä ei kapitalistinen hallitus, eikä sen renkipoikana viimeisen virkakauden ollut kaivosministeri Charles McCrea, joka on konservatiivien ehdokkaana Sudburyn vaalipiirissä, ole voinut sitä toteuttaa, sillä pohjois-Ontarion luonnonrikkauksia on ollut kehitettävä ja kaivosparooneja tuettava! Nikkelin kaivajain on katsottava, ettei tämä samanlainen menettely tule edelleen jatkumaan ilman, että he kohottavat mahtavan nyrkkinsä sitä vastaan. Näennäisistä turvallisuussäädöksistä huolimatta ei kaivannoissa niitä noudateta äärimmäisen ratsionalisoinnin vuoksi, josta seurautuu lukuisat teollisuustapaturmat ja -murhat.

Pienviljelijäin on koottava voimansa kommunistisen puolueen taakse, sillä ainoastaan sen ohjelma tuomitsee kapitalististen puolueiden vehkeilyt kiinnityslainaporhojen ja koronkiskureiden kanssa. Kommunistipuolue paljastaa ne katalat keinot, joita kapitalistinen hallitus, olipa sen takana mikä porvaripuolue hyvänsä, käyttää pienviljelijäin kurissa ja nöyrinä pitämiseksi.

Kommunistipuolue tulee käymään taistelua järjestäytymisoikeuden puolesta. Se tulee keskittämään voimansa metallinkaivajain järjestämiseksi taistelevaan teollisuusliittoon, tehden mahdolliseksi näille taistella parempien työsuhteitten, korkeampien palkkojen ja kunnollisten turvallisuuslaitteiden puolesta.

Kommunistipuolueen vaalitaistelutunnuksien on kohottava valtavana protestina kapitalistisen valtiokoneiston työläisiä kohtaan tekemiä hyökkäyksiä vastaan, tuomiten järjestyneiden työläisten puhe- ja kokoontumisvapauden rajoittamisen ja riistämisen. Niiden tulee iskeä yleensä työväen lehdistöä vastaan kohdistettua vainoa kohtaan, työväenluokan oleellisten oikeuksien puolesta.

Rakentakaamme voimakas luokkarintama tulevissa maakuntaparlamenttivaaleissa kommunistipuolueen johdolla!

Nikkelinkaivajat ja pienviljelijät valtavana voimana kommunisitsen vaaliohjelman, luokkataisteluohjelman taakse! — M. P.

Toronton uutisia

V. ja u.-seura Yritys alkaa syystoimintansa ohjelmallisella uusien jäsenten vastaanottoiltamalla ensi sunnuntaina 29 p:nä t.k. Don haalilla, alkaen kello 7.30. Toivotaan kaikkien torontolaisten silloin saapuvan sinne, sillä tilaisuuteen sopivaa ohjelmaa on koitettu valita riittämään asti, m.m. voin mainita Myrskyn ja Romin kupletit, joita ei ainakaan tähän asti ole kukaan voinut "itkemättä" kuunnella. Ohjelmassa on vielä muutakin, vakavaa ja ehkä myöskin hauskaa. Mutta stellähän sitten itsekukin näkee kun tulee paikalle. Huom. Tilaisuudessa otetaan myöskin uusia jäseniä rajaton määrä. Sisäänpääsy vapaa kaikille. — It.

Montrealin uutisia

Taistelu leivästä kärjistyy myös Montrealissa näin talven tullen. Työtä ei enään tahdo saada tavallinen sekatyöläinen mistään. Onpa ammattimiehiäkin, jotka ovat saaneet turhaan työtä jonottaa. Laivaliikenteen loputtua saapuu paljon miehiä lisää niin työttömyyskurjuus aina vaan lisääntyy. Rakennustyöt ovat kyllä nytkin käynnissä hyvin laajassa mitassa keskikaupungilla, mutta niissä käytetään enimmäkseen ammattitaitoista väkeä ja järjestyneitä työläisiä. Esim. puutyöläiset keskikaupungin rakennuksilla ovat union jäseniä, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta. Lisäksi on huomattavasti vähentänyt töitä kuluneena kesänä pysähdys uudisrakennuksien rakentamisessa sivukaupunkeihin. Tämä rakennustoiminta on ollut tavattoman vilkasta edellisinä vuosina, mutta koska on monia taloja kokonaan tyhjänä, niin on kannattamatonta uusien rakentaminen. On kyllä paljon suomalaisia jotka ovat töissä sellaisissa paikoissa joissa riittää töitä ympäri vuoden, mutta kai on syynä kielivaikeus useinkin että ei tätä tapahdu suuremmassa määrässä. Suurempana syynä on kuitenkin pidettävä tätä yhteiskuntajärjestelmää, joka sallii määrätöntä riistoa ja hiestyttämistä, josta on seurauksena hyvän liikevoiton ohella ylituotantoa mahdollisimman pienellä työvoimalla. Tämä on syy että on paljon kurjuutta. Myöskin suuri siirtolaistulva lisää työttömyyttä huomattavassa määrässä ja aina vaan houkutellaan työttömiä lisää, hyvillä lupauksilla. Ainoastaan työläisten yksimielisyydellä ja yhteistoiminnalla päästään näistä epäkohdista.

Metsätyöläiset joita on myöskin Montrealissa suuri joukko, eivät ole millään tavalla järjestäytyneet, vaikka heillä on olosuhteet mitä kurjimmat. Asunto-olot työmailla ovat niin huonot että niihin ei pysty edes arvostelu. Ruoka on yhdeksässä paikassa kymmenestä niin huonoa että sillä on vaikea tulla toimeen edes laiskana. Ja sitten on pahimpana vitsauksena se suunnaton riisto ja ryöstö jota urakoitsijat harjoittavat työläisiä kohtaan. Tuskin koskaan saa työntekijä oikeaa mittaa ja jos sen saa, niin pidätetään palkasta jos jollakin tekosyyllä.

Metsämiehet! Jo olisi teilläkin aika herätä huomaamaan kurjat olosuhteenne ja järjestymällä ruveta taistelemaan niitä vastaan. Liittykää metsätyöläisten järjestöön ja tehkää agitatsionia sen puolesta. Kun haluatte jotakin tehdä asian eteen, niin menkää Vapauden konttoriin, niin siellä on teillä käytettävänä liikkeenhoitaja, joka antaa jäsenkirjan y.m. Toinen henkilö, joka antaa jäsenkijan on toveri Savikko ja voi hänet tavata useampana iltana viikossa osaston talolla. Siis jäseneksi metsätyöläisten järjestöön, niin silloin olette tiellä joka on luokkatietoisen työläisen tie.

Vanhasta maasta saapuu monenlaisia siirtolaisia. Siinä on joukossa rasvanahkaisia työläisiä, parempien ihmisten huonompia lapsia, parempia ihmisiä ja taiteilijoita sekä monia muita. Taiteilijoita saapuu tavallisesti kahdenlaisia: puolueettomia ja selleisia jotka alussa ovat työläistaiteilijoita. Kaikilla heillä on ensiksi kova halu saada esiintyä paikallisen osaston haalilla. Usein on heillä vielä pinkka papereitakin todisteena että on sitä ennenkin esiinnytty työväennäyttämöllä. Mutta samaan aikaan kun ollaan yhtäpataa työväenliikkeen kanssa, veljeillään kaikella mahdollisella tavalla paikallisten lahtariainesten ja suur-koiratorpparien ja niiden kannattajien kanssa, vieläpä kuunnellaan mitä mustatakkisella on sanottavaa siitä vanhasta "evankeliumista". Jos sattuu että työväenjärjestön täytyy vastata, että meille ei sovi ottaa elätettäväksi ketään, sillä ei kannata, niin ruvetaan röyhkeästi toimimaan vastaan. Mutta sittenkin vielä esitetään, että eikö voisi saada palkkaa vastaan antaa sitä taidetta. Onpa sattunut tapaus tällainen: Osaston talolla esitettiin kokoillan näytelmää, mutta silloin entiset "työväen taiteilijat" antoivat samaan aikaan konsertin paikassa jossa mustatakki kuuluttaa "hyvää sanomaa" ollen pääsymaksut puolta halvemmat kun näytelmätilaisuuteen. Lisäksi vielä tämäntapaiset "taiteilijat" hakevat itsensä työväenjärjestöjen palvelukseen ja ehkä sattuvat pääsemäänkin, miten sattuu. Ja sitten heidän taiteensa. Allekirjoittanut ei ole taidearvostelija mutta voi senverran sanoa, että se ei ole niin korkealla useinkaan, että se antaisi heille oikeuden "taiteilija" titteliin. Työläisten omissa riveissä löytää monasti paljon parempaa. Se, että joku henkilö on ollut työväennäyttämön palveluksessa, ei välttämättömästi edellytä että ne henkilöt ovat olematta lahtarismin läpitunkemia. He työskentelevät leipänsä edestä, ja nälkä pakoittaa heidät alentumaan taiteilemaan työväelle. Meidän työläisten velvollisuus olisi tarkastaa nämä "silakka ja puukkosillan" rakentajat ennenkuin antaudumme lähempiin suhteisiin. Jos pakko vaatii, niin tällaisten taiteilijoiden taide on muutettava vaikka nälkätaiteiluksi, mutta kaksinaamaisuutta ei ole sallittava henkilöissä jotka esiintyvät työväen liikkeen mukana.

S. J. osaston haalilla esitettiin t.k. 22 p:nä huvinäytelmä: "Junula ja Tanula". Näytelmän esitys harjoitusajan lyhyydestä huolimatta yleispiirtein meni tyydyttävästi, toisilta kohdin erittäin hyvin. Suurinta haittaa teki esityksessä se, että roolit eivät tahtoneet olla oikein mielessä. Montrealin osastolla on jo, vaikka näyttämötoiminta on vielä kovin nuori, henkilöitä jotka pystyvät johonkin näyttämölläkin. Edellämainitussa näytelmässä oli esittäjiä, jotka toisin kohdin tekivät tehtävänsä siksi hyvin, että usein näkee ammattilaisten olevan alemmalla tasolla.

Yleisöä oli täysi huone ja kaikki tuntuivat olevan tyytyväisiä iltaansa. Muuten voi tässä vielä mainita, että näyttämömme on vielä uusien voimien tarpeessa sillä tuntuu että on olemassa liikaa rasitusta, kun henkilömäärä on pienenlainen. Tämän johdosta olisi toivottava että osastoon liittyisi jäseniksi sellaisia henkilöitä joilla on halua esiintyä näyttämöllä.

Seuraava näytelmä esitetään lokakuun 13 p:nä ja on se kuulemma parhaita mitä täällä on vielä esitetty, nimeltään se on "Työläisen tytär". On kai parasta että pidetään tämä sunnuntai mielessä, ettemme jää pois tästä erikoisesta tilaisuudesta.

Seuraava näytelmä esitetään lokaosaston talolla lokak. 19 p. illalla. Lippuja, jotka oikeuttavat saamaan sieltä tavaraa, saa ostaa nyt jo. Niitä saa ostaa useimmilta toimihenkilöiltä, Vapauden kirjakaupasta ja Järven kaupasta y.m. Suurin ja arvokkain esine on hyvä gramofooni ja siinä tietysti levy päällä samoin täysi veto ja terävä neula. Siis ei unohdeta.

S. J. os. kokous pidetään osaston talolla lokakuun 19 p. illalla. Lipkien vanhojen jäsenten läsnäolo välttämätön. Samoin kaikki ne henkilöt, jotka ovat jättäneet jäsenhakemuksensa, saapukoot myös paikalle. Vielä huomautetaan, että uusia jäseniä sopii ja hakemuskorttia saa osaston toimihenkilöiltä haalilta kaikissa huvi- ja iltamatilaisuuksissa. — Santtu.

Eri paikkakunnilta

Verdun, Que.

Perjantai 13 päivä oli todella onnettomuuden päivä Frank Boazille, asuva 4245 Verdun Ave., sillä korjatessaan autovajassaan autoaan, oli nostovipu luiskahtunut ja Boaz, joka oli ollut auton alla, oli joutunut puserruksiin niin pahasti, että henki meni. Tapaus huomattiin vasta myöhemmin, jolloin kutsuttiin lääkäri, joka vain totesi hengen lähteneen. Tapaturman uhri oli kuollessaan 18 vuot.

Elävätkuvat, tai oikeastaan olisi ollut parempi kirjoittaa "puhuvista", sillä "puhuviksi" ovat molemmat teatterimme täällä muuttuneet. Edistyksen askeleita siis siltäpuolen. Mutta ohjelmisto, se on kuten Montrealissakin tavallista amerikalaista himphamppua: rikkaitten loisteliasta mässäilyä, nousevien onnenonkijoiden porsastelua, salapoliisikuvauksia ja ennenkaikkia 100% isänmaallishenkisiä sotafilmejä, joita katsomaan jonotetaan tuntikaupalla teattereiden edustalla. Mutta Verdunin suomalaisten ei pidä unhoittaa, että melkein joka sunnuntai on myöskin Notre Dame st. 1445, S. J. osaston haalilla näytelmäkappaleita, milloin vakavia, milloin huvittavia, kaiken muun monipuolisen ohjelman lisäksi. Ja siellä myöskin tutustetaan työläisiä luokkataisteluoppeihin ja koetetaan herättää luokkatiedon tuntemiseen jokaista. Siis siellä on jokaisen Verdunin suomalaisen parhain paikka huvittavaan ja hyödylliseen illanviettoon. Ja niissä tilaisuuksissa myöskin voi liittyä jäseneksi S. J. osastoon, C. Työv. puolustusliittoon Naisjaostoon, Palvelijataryhdistykseen y.m.s. työväenluokan nostamisen hyväksi työskenteleviin järjestöihin.

Wellington St. tunneli. Lokakuussa toimitetaan Montrealin puolella asuvien kiinteimistön omistajien kesken äänestys Wellington st. rakennettavan tunnelin rakennusasiassa. Mainittu tunneli tulee rakennettavaksi Laschine Canal'in alitse, ja on ehdottomasti tarpeenvaatima, sillä liikenne tähän osaan suur-Montrealia kärsii nykyisen siltajärjestelmän tähden. Laivaliikenne pysähdyttää kaiken liikkeen mikä suuntautuu Point St. Charlesiin ja Verduniin, sekä Victoria sillalle, sillä kanaali, joka on rakennettu läpi kaupungin tuottaa hankaluuksia katuliikenteelle, koska laivojen kulkiessa katujen kohdalla olevat sillat täytyy kääntää sivulle ja näin ollen joudutaan kuluttamaan paljon aikaa kumpaisellakin puolella kanaalia odottelemiseen. Näitä tunneleita tosin oikeastaan tarvittaisiin jo useampiakin, kuten Atwater St. ja Church Avenuen kohdalla, joissa on erittäin vilkas liikennen, mutta hyvä on jos herrat "armostansa" suvaitsevat määrärahat ensinnämainitunkin tunnelin rakentamiseen antaa. Kustannusarvio Montrealin kaupungin osuudelta arvioidaan noin $834,000. Näin työläisen näkövinkkelistä kiikaroiden, mainittu tunnelirakennus on ehdottomasti tarpeellinen edistämään liikenettä ja samalla siinä aukenee työmaa monille työläisille.

Tärkeä huomaustus, verdunilaisille erittäinkin on, että puolustusliiton osasto toimeenpanee suuret jäsentenvastaanottoiltamat syysk. 29 pnä. Ohjelma tulee monipuolinen, m.m. näytöskappale. Tervetuloa jokainen työläinen C. Työv. Puol. liiton jäsenyyteen ja samalla innokkaaseen toimintaan luokkamme puolustamiseksi. Jäsenmaksujen suuruus ei ole esteenä kenellekään, sillä 10 senttiä kuukaudessa on niin pieni, että sekään ei vaikeuksia kenellekään tuottane. (Iltamat pidetään S. J. osaston haalilla 1445 Notre Dame W.).

Tavanmukainen Verdunin 10 mailin katujuoksu pidettiin t.k. 14 pnä. Kilpailuihin osallistui m.m. kaksi täkäläistä suomalaista, nim. G. Ruotsalainen ja Y. Kukkonen, tullen kilpailussa seuraava aikajärjestys:

1) G. Ruotsalainen, 52.27, 2) Y. Kukkonen, 55.13, 3) F. Pogson, 56.04, 4) W. Gillespie, 56.33, 5) H. Benoit, 56.39. Kaikkiaan yhdeksän juoksijaa juoksivat matkan loppun. Palkintoina jaettiin pokaaleja sekä kahdelle ensimäiselle myöskin pokaalien lisäksi käytännöllisemmät muistoesineet.

Hamiltonin marathonjuoksussa olivat t.k. 21 pnä edellämainitut suomalaiset kilpailemassa, mutta kilpailujen järjestäjien taholta oli tullut eräs vorheellisyys joka koitui Ruotsalaiselle ja Kukkoselle häviöksi mainitussa kilpailussa, sillä heidän juoksemansa matka todellisuudessa oli pitempi kuin normali marathon, jonka toiset kilpailijat juoksivat. (R. ja K. myöhästyivät kilpailujen alusta ja siitä koitui mainittu virhe). Aikatuloksista seuraavat mainitsen: 1) Jonny Miles, 2:46.25 sek., 2) G. Ruotsalainen 2:47.52, 3) Percy Wyer, 2:54.25, 4) Y. Kukkonen, 2:58.33, 5) V. J. Cuahbert, 3:02.33. Kahdeksannentoista ajaksi merkittiin 3:52.13.

Työtilanteesta voidaan sanoa, että mitään suurempia rakennuksia ei ole täällä tekeillä, lukuunottamatta kirkkojen ja Nuort. miest. krist. yhd. rakennusta. Ja tunnetut vakituisesti täällä asuvat kansalaisemme ovat jokainen nykyään työssä, joskin eräillä ammattialoilla on hiljaista tienestin puolesta. — Jeremias Verdunilainen.

Nolalu, Ont.

Tulossa on jotain erikoista, sillä olen kuullut että Port Arthurin metsätyöläisten iltamat on tämän kuun 28 p., silloin tulee Port Arthurin metsätyöläiset tänne vierailemaan kappaleen kanssa nimeltä "Missourin varrella". Täällä oli Wolf Sidingin nuorisoliittolaiset vierailemassa viime lauantaina 21 p. Ohjelma heillä oli monipuolinen, joten toivon heidän juuri alkaneelle nuorisoliitolle parhainta menestystä, sillä meidän on jatkettava toimintaa kun vanhemmat joutuvat pois. Tov. A. T. Hill piti puheen ja selosti nuorison tulevaisuudesta ja perusti nuorisoliiton tänne Nolaluhun. Alussa heti otti osaa kymmenkunta nuorta ja toivon että lisää tulee, sillä sitä paremmin pystytään toimimaan kommunistisessa kansainvälisessä järjestämistyössä. Olen kuullut, että eräs viime kesäisistä kurssilaisista on ottanut osaa noitten tuplaveeläisten tuhmurien kappaleeseen. Se on minusta hyvin kelvottomasti tehty, varsinkin kun samainen henkilö ei ota osaa meidän toimintaan ollenkaan. Minun mielestäni tekisit parhaiten jos palajaisit oikealle raiteelle. — Raportteri.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.40

Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi: $2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, Ont.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pilettiasioita

Metsätyöläisten asioita

Se Koposen keräys

Onko Hautamäki kavaltaja, vai onko Otto Snell ja kumppanit suuria valehtelijoita ja lurjuksia?

Kun muutama viikko sitten tapasin Otto Snelliksi itseään nimittävän miehen Cochranessa, eräässä suomalaisessa ruokatalossa parjaamassa Lumber Worker uniota ja erittäinkin sihteeriä, Alf. Hautamäkeä kavalluksista, vaadin miestä tuomaan esille, edes yhden tapauksen, missä kavallus olisi tapahtunut. Useiden henkilöiden kuullen selitti Snell silloin, kuinka E. Koponen, joka omisti pallohuoneen Kapuskasingissa, keräsi viime syksyisen lakon aikana 320 dollaria lakkolaisten avustamiseksi ja kuinka sitä summaa ei ole ollut missään tilityksessä, joten Hautamäki sen on kavaltanut. "Vannon että asia on niin, kuin sanon", vahvisti Snell puheensa.

Olen nyt myöhemmin ottanut asiasta tietoja Kapuskasingista, mutta kukaan ei tiedä keräystä syyslakon aikana ollenkaan toimitetun, eikä Koposen tiedetä keränneen milloinkaan.

Vapauden syysk. 17 p. numerossa julkaistu E. Koposen vastaus pitää täydellisesti yhtä kaikkien paikallisten henkilöiden tietojen kanssa.

Vaikka en alunperinkään uskonut, enempää Koposen kuin Hautamäenkään syyllisyyttä kavallukseen, pidin kuitenkin tärkeänä ottaa asiasta varmuuden, koska syytös on mitä törkein ja siksi tein asiasta päämajalle ilmoituksen.

Mikäli tällä kerralla jo voi asiasta sanoa, on syytös Hautamäkeä ja Koposta vastaan kokonaan perätön. Koko juttu näyttää olevan yksi rengas siinä i.w.w:läisessä parjausketjussa, joka on järjestetty uniotamme mustaamaan. Otto Snell erehtyi vain tuomaan esille yksityistapauksen niistä paljon puhutuista kavalluksista, joutuen näin valheistaan kiinni. Industrialisti kun taas on välttänyt puhumasta mitään määrätystä tapauksesta, se on vain valehdellut summissa, tietäen että silloin on vähemmän mahdollisuutta joutua vastaamaan sanoistaan.

Mahdollisesti jutun pitempi selvittely tuo lopullisesti selville mistä tämä "metsämies" Otto Snell oli ohjensa saanut, valkosuomalaisseuroilta, vai industrialisteilta, sillä molemmathan ovat vallankumouksellisen liikkeen katkeria vihamiehiä ja "Otto poika" tuntui olevan tuota "pyhää vihaa" aivan haljetakseen.

Metsätyöläistoverit, jos teille yhä vielä koetetaan uskotella Hautamäen, tai jonkun muun toverin kavaltaneen yhteisiä varoja, vaatikaa mies selvittämään missä niin on tapahtunut ja olen varma, että tulos on sama kuin tässä Koposenkin jutussa.

Älkää antako i.w.w:läisten ja valkosuomalaisten parjausten johtaa itseänne harhaan. — K. Salo.

KUULUMISIA WHITEN KAMPALTA N:O 1

Tämä paikka sijaitsee C. N. R. varrella mile 71 Sudburysta länteen päin. Tämä kämppä on rakennettu paperipuun hakkuuta varten. Miehiä täällä on siinä 90 vaiheilla, joista lähes puolet ovat kuukausitöissä, ollen palkka $35—40 kuukaudelta. Paperipuun hakkuusta maksetaan viisi dollaria kahdenkertaiselta koortilta ja kuusi dollaria valtatien varteen kitattuna. Metsät ovat kerrassaan huonoja ja ansiot myös sen mukaisia, joten ei suurta rikastumisen vaaraa täällä ole.

Komppanian etujen suojelemiseksi on kämpällä olemassa monenlaisia lakipykäliä, joita kämppä-äijä käy tarkasti valvomassa. Esim. jos miehistä joku sattuu särkemään lampunlasin, on siitä maksettava sakkoa viisi dollaria, joka äijän sanojen mukaan lyhennetään pois palkasta. Siksi onkin miesten yritettävä kaikkensa että tulopuoli pysyisi menoja suurempana. Siinä tarkoituksessa näkee miehiä sunnuntaisin menevän metsään töihin suurissa joukoissa, koska ei heidän tiedossaan muutakaan keinoa ole vallitsevien epäkohtien poistamiseksi.

Yhteisharrastuksista miesten kesken ei ole mitään mainitsemisen arvoista, lukuunottamatta kortinpeliä, joka on kyllä huipussaan. Puhtauden ja kämppien suhteen ollsi myös paljo toivomisen varaa, mutta eihän sitä uskalla vaatia, sillä sitä voi isännistö suuttua. Sillä yksilöinä vaatien me emme suuriakaan saa aikaan; korkein saavutus on että saamme aikalapun käteemme. Mutta joukkona esiintyen meidän vaatimuksemme on toteltava. Meidän ei kannata riitelläkään enää mitään rukoilla, vaan meidän tulee vaatia, sillä olemme jo maksaneet siksi kalliit lunnaat. — Jätkä.

NUORISON OSASTO

NORTH BRANCHIN NUORISOLIITON TOIMINNASTA

Täällä North Branchissä perustettiin nuorisoliitto toukokuun 12 p:nä 1929. Siellä perustavassa kokouksessa liittyi 7 jäsentä liittoomme. Myöhemmin yhtyi osastoon 2 jäsentä. Kaikki jäsenet ovat alusta alkaen olleet hyvin innostuneita liittomme toimintaan.

Ensimäiset iltamat pidettiin kesäkuun 22 pnä. Järjestettiin siksi illaksi vähän ohjelmaa, joka oli sen luontoinen, että saatiin kohtalainen hyöty. Iltamat onnistuivat varsin hyvin, vaikka oli Port Arthurin piirin iltamat Intolassa samana iltana. Emme olisi juuri täksi illaksi tilaisuutta järjestäneet, mutta emme saaneet lupaa käyttää haalia muuna iltana.

Olemme toimineet säännöllisesti joka kuu pitäen kokouksia ainakin kolme kertaa ja olisimme ehkä pitäneet useammin.

Lauantaina syysk. 14 pnä pidettiin iltamat Tarmolen osaston haalilla. Tulot olivat pienet, mutta kun oltiin maksettu kyyti, soittaja, vuokra y.m. menot kuitenkin jäi vähän rahaa kassaan.

Eräs North Branchin osaston jäsen julkisessa puheessaan Kivikosken osaston talolla elok. 31 pnä sanoi, että North Branchin nuorisoliitto toimii vain saadaksensa lisää tuloja omaan kassaansa eikä ollenkaan työväen taistelutarkoituksiin. Voimme hyvin todistaa, että emme ole näitä tuloja käyttäneet mihinkään hämärään eikä yksilölliseen tarkoitukseen, sillä tulot on käytetty laskujen suorituksiksi. Kolme dollaria lähetettiin nuoriso-osaston keskustoimistoon Torontoon. Nuorisoliiton kassassa on vain pieni summa rahaa talvitoimintaa varten. Olemme päättäneet perustaa opiskelukerhoja y.m. ja kassalla ostetaan kirjoja y.m. tarpeita.

On tapana ainakin muualla maailmassa osastojen auttaa ja pönkittää nuorisoliittoja, mutta täällä meidän kylässä eräs osaston jäsen on sanonut, että kyllä minä tiedän että se niiden nuorisoliitto kuolee aikanaan. Emme pidä tätä puhetta erikoisen toverillisena, eikä hyvänä, mutta sanojasta se voi olla hyvinkin hyvää ja toverillista.

Pyysimme paikalliselta suomalaiselta järjestöltä haalia, että saataisiin pitää yhdet iltamat tänä syksynä omassa kylässä, mutta kiellettiin meiltä haali, paitsi sillä ehdolla että pidettäisiin ne heidän määräämäänsä tarkoitukseen. Siis meidän täytyi perääntyä tästä aikomuksesta myös.

Tmä ei ole tarkoitettu parjaukseksi eikä epäsovun synnyttämiseksi mutta selitykseksi yllä oleviin asioihin, että toverit toisilla paikkakunnilla voivat ottaa tämän huomioonsa, eikä tulevaisuudessa asetu vastustavalle kannalle toimintamme suhteen. — Nuorisoliittolainen.

NÄYTTÄMÖTAIDE

Kritiikkiä kritikoista

Arvostelijalle näyttävät olevan luvallisia pahimmatkin kuperkeikat, sillä eihän häntä siitä kukaan arvostele, hänellä kun on omat oikeutensa, joita ei ole muilla ihmisillä. Mutta mikään ei silti estä yleisönkään taholta joskus tutustumasta arvostelijan tehtäviin ja erehdyksiin, jotka arvostelijallekin ovat helposti luonnollisia.

Yksimielisiä ollaan arvostelun tärkeydestä, etten sanoisi välttämättömyydestä, näyttämön kehityksen ja yleisön mielenkiinnon herättämisen kannalta. Arvostelijan mainintoihin tutustutaan ja luotetaan, sillä tottapahan julkisen sanan käyttäjä ja vielä puheenaolevan alan erikoistuntija punnitsee mitä sanoo, koskapa hän vain siten voi olla yleisölle oppaana sekä kehityksen edistäjänä. Ajatteleva ja näyttämön parasta katsova yleisö haluaisi siis, että arvostelija noudattaisi sitä edesvastuullisuutta, mitä tehtävä hänelle asettaa. Muussa tapauksessa arvostelu kadottaa yleisön luottamuksen, arvostelutarkoituksen oikean pohjan.

Arvostelijan horjahtelemisen syy selviää meille kuitenkin hyvin helposti. Hän ottaa kannan: Kuinka viheliäistä, miten mitätöntä — kaikin puolin heikko (vaikka mies olisi sarjansa piinimestari) — —. Näyttelijät eivät ole tehtävänsä tasasolla — — Eiköhän jo olisi aika saada täysipainoisempaa — — Esitys oli amatööriesitykseksi mukiin menevä ..., y.m. Yleisö lukee arvostelun. "Mitähän sillä avrostelulla taas tarkoitetaan." Joku utelias saattaa joskus kysyä arvostelijalta kohteliaasti, mitä sillä tarkoitettiin, ja arvostelija huomauttaa tavallisesti, ettei hän tarkoittanut yhtään mitään. Saattaa syntyä vähän väittelyäkin, mutta arvostelija ei tavallisesti ryhdy mitään uudestaan selittämään, vaan antaa pikemmin huomata, minkä minä kirjoitin, sen minä kirjoitin, ja seuraavalla kerralla, jos ei arvostelijan kanssa ole saatu hyviä välejä, tulee vieläkin ankarampi arvostelu.

Se mitä edellä on sanottu voi tuntua liijoittelulta, mutta sellaiseksikin saattaa arvostelu helposti kehittyä. Ja silloin on sen tarkoitus laskenut varsin matalalle.

On syytä huomauttaa, että oikeamielistä arvostelua ei tässä ole tarkoitus vähintäkään painostaa. Sen ymmärtää aina yleisökin. Mutta se mikä pitäisi kuulua arvostelijan ominaisuuksiin, niin kuin kaikkien julkisen sanan käyttäjien, on edesvastuuntunne sekä olevien olojen ja mahdollisuuskien huomioonottaminen. Arvostelu vastaa tarkoitustaan parhaiten siten, kun se on asiallista ja arvokasta. Mutta jos ei arvostelija noudata näitä hyvän arvostelijan ominaisuuksia, vaan ottaa arvostelemisensa milloin mistäkin syystä, aivan haukkumisen kannalta, niinkuin hyvin usein valitettavasti tapahtuu, niin sellaisella arvostelulla ei tosiaankaan tarkoiteta mitään. Helppoa sentapainen menettely kyllä saattaa olla arvostelijalle, mutta huonoa palvelusta sillä tehdään yleisölle ja näyttelijöille. — Komeljantti.

EI PALKANKOROITUSTA, MUTTA...

Konttoristi: Voisinko saada palkankorotusta? Minä teen työtä kolmen edestä, mutta saan palkkaa vain yhden edestä.

— Ette saa palkankoroitusta, mutta sanokaa minulle ne kaksi, joiden edestä teette työtä, niin ne saavat lähteä.

SUURI JOULU HUVIMATKA SUOMEEN MONTREALISTA MARRASKUUN 22 PAIVANA 1929, LONTOON KAUTTA CUNARD LINJAN KUULUISALLA "ASCANIA" LAIVALLA, MINKA MATKAN HYVIN TUNNETTU MATKAJOHTAJA

MR. EINAR LINDBLAD

HENKILOKOHTAISESTI TULEE JOHTAMAAN

10053 Jasper Ave., EDMONTON
100 Pinder Block SASKATOON
401 Lancaster Bldg. CALGARY
270 Main St. WINNIPEG, Man.
26 Wellington St. W. TORONTO, Ont.
227 St. Sacrament St. MONTREAL, Que.

Käyttäkää hyväksenne tämä erinomainen tilaisuus matkustaa kotiin Suomeen muiden suomalaisten ja suomenkielisen, pätevän matkajohtajan seurassa.

Matkustaja Montrealista on Teillä Canadassa lyhyt rautatiematka ja kahden päivän laivamatka luonnonihanalla St. Lawrence joella.

Matkalla olette tilaisuudessa nähdä Lontoon ja saavutte hyvissä ajoissa kotiin Jouluksi.

Kolmannen luokan menomatka Montrealista Helsinkiin y.m. maksaa $106.50, meno—ja paluumatka $180. Turisti kolmannen Cabin luokan menomatka maksaa $121.50, meno—ja paluumatka $202.50.

Järjestäkää siten että Mr. Lindblad tuo Suomesta mukaansa sukulaisenne tahi ystävänne, jotka haluavat tulla Canadaan. Lähempiä tietoja varten kirjoittakaa suomeksi osoitteella.

Finnish Department

Cunard LINE

Suomen työväen musiikkiliiton toiminnasta

Liiton suorittama sivistystyö on laajakantoista ja suuria varoja kysyvää työtä

Liiton olemassaolon yhtenä tarkoituksena on kehittää työväen maailmankatsomusta vastaavaa runoutta ja hankkia työväen kuoroissa ja soittokunnissa esitettäväksi sopivia sävellyksiä. Tätä varten on liitto toimeenpannut runo- ja sävellyskilpailuja. Näiden avulla on onnistuttu saamaan etupäässä kuorolauluja, jotka aatteellisesti sisällykseltään ovat sopivia työläiskuorojen laulettavaksi. Parhaillaan käynnissä olleet sävellyskilpailut, jotka liitto toimeenpani valtion raha-arpajaisista saamillaan varoilla, ovat antaneet verrattain runsaan määrän kuorolauluja, 70 kpl. Palkintolautakunta ei ole vielä saanut työtään valmiiksi, eikä sen vuoksi voida vielä nimetä lauluja, joita liitto näiden kilpailujen kautta saa työläiskuorojen laulettavaksi. Huolimatta siitä, että liitto hankki runoja, joita kilpailuun osaottavat säveltäjät saavat tilata liiton toimistosta, ei aatteellisia lauluja valitettavasti ole saatu kuin vähäinen määrä. Saapuneiden sävellysten runoissa on vain 45 pros. sellaisia, jotka semmoisenaan kuvaavat työtätekevän luokan elämää tai koskettelevat sen varjopuolia. Loput ovat hengeltään luonnonkuvauksia t.m.s. Sävellyksellisen arvon ratkaisee syyskuun alkupäivinä kokoontuva palkintolautakunta, johon kuuluvat prof. E. Melartin, säveltäjä L. Madetoja, maisteri H. Kotka ja kapellimestari J. Leino. Kuten tulos sävellysten määrään katsoen osoittaa, ovat nämä liiton kolmannet sävellyskilpailut herättäneet varsin suurta huomiota säveltäjiemme keskuudessa. Liiton varojen antaessa myöten olisi tulos aatteellisen musiikin saamiseksi paljoa runsaampi.

Liiton julkaisema ja kustantama äänenkannattaja on viimeisten vuosien aikana saanut yhä suurempaa huomiota osakseen, mikä erikoisesti on ilmennyt tilaajamäärän kasvussa. Se on saanut lukea avustajikseen nimiä sellaisia, kuin maisterit Pesola, Linnala, Karvonen, Kotka, Siikaniemi, kapellimestari Kangas sekä monia muita musiikin alalla työskenteleviä henkilöitä. Tämä kerran kuukaudessa ilmestyvä Suomen ainoa työväen oma musiikkilehti sisältää kirjoituksia musiikin eri aloilta, kotimaisia ja ulkomaisia selostuksia työväen musiikkielämästä sekä selostuksia liiton ja sen osastojen toiminnasta. Työväen Musiikkilehti (aikaisemmin Työn Sävel) on kuusivuotisen olemassaolonsa aikana saavuttanut vakiintuneen käsityksen lehden tarpeellisuudesta työväen musiikkia harrastavissa piireissä. Lehden kehitystä vaikeuttaa liiton taloudellinen ahdinkotila, sillä sen tuottama vuosittainen tappio ei voi olla tuntumatta liiton talouselämässä.

Liiton yhtenä ja tärkeimpänä tehtävänä on kasvattaa työväen kuoroille ja soittokunnille johtajia työväen keskuudesta lähteneistä musikaalisilla lahjoilla varustetuista henkilöistä. Tätä varten panee liitto toimeen laulun- ja soitonjohtajakursseja, joissa annettava opetus on pohjana johtajiksi pyrkiville henkilöille. Opetusaineisiin on kuulunut musiikin teoria, äänen muodostus, pianon soitto, kuoron ja soittokunnan johtaminen sekä luentoja musiikin eri aloilta. Kurssit ovat kestäneet kuukauden tai alun toista ja on näitä kursseja toimeenpantu jo kolmet. On sanomattakin selvää, ettei kuukauden ajalla vielä voida tehdä valmiita johtajia, vaan on annettu opetus ollut ikäänkuin tienviittana, miten tulee jatkaa, mutta siitä huolimatta on nämä kurssit tällaisenaankin tuottaneet huomattavia tuloksia. Sitä todistaa se, että maassa on nykyisin jo monia kykeneviä kuorojen ja soitokuntien johtajina toimivia henkilöitä, joiden pääasiallinen opetus on rajoittunut näihin kursseihin.

STM-liitto on saanut ylimääräisenä valtioapuna 20,000 mk. johtajakurssien toimeenpanemiseen tämän vuoden aikanå. Kun mainittu summa ei ole riittävän suuri tällaisten kurssien menoiksi ja kun liiton vähävaraisuuden vuoksi ei tarkoitukseen ole varata lisää varoja, on liitto, saadakseen nämä kurssit aikaisempia laajemmiksi, anonut, että se saisi käyttää mainitun summan vasta ensi vuoden aikana sille mahdollisesti tarkoitukseen myönnettävän valtioavun yhteydessä. Tällöin voitaisiin laajentaa entistä opetusohjelmaa sekä järjestää kurssit pitempiaikaisiksi. On selvää, että niistä silloin tulisi moninkerroin antavammat kuin mitä aikaisemmat kurssit ovat olleet. Silloin voitaisiin myöskin ajatella jatkokursseja alkeiskurssin suorittaneille johtajille.

Näitten kurssien ohella on liitto suorittanut tietopuolista kasvatustyötä, pitämällä yllä kirjeopistoa, joka on tarkoitettu musiikin teorian alkeisopetuksen antamista varten laulajille ja soittajille. Opetuskirjeet ovat laaditut varsin helppotajuisiksi silmällä pitäen juuri sitä, että oppilas voisi helposti seurata annettua opetusta. Opetuskirjeitten, joita on kahdeksan, lopussa tehdään kysymyksiä, joihin oppilaan on vastattava ja jotka kertakerralta palautetaan tarkastettavaksi ennen uuden kirjeen lähettämistä. Tämän kirjeopistokurssin suorittaneiden lausunnon mukaan on opetusta ollut varsin helppo seurata huolimatta aineen vaikeudesta ja opetuskirjeisiin sisältyvän oppimäärän laajuudesta.

STM-liiton kirjeellinen musiikkiteorian alkeisopetus aloitetaan jälleen syysk. 15 p:nä ja on osanottomaksu liiton jäseniltä 35:- ja muilta työväenjärjestöön kuuluvilta 60 mk. On toivottavaa, että laulajat ja soittajat käsittävät, mikä merkitys on musiikin teorian alkeistietojen omaamisella työväen musiikkielämän taiteellisen tason kohoamiseen.

Vielä kymmenkunta vuotta sitten ei voitu suurestikaan puhua työväen laulu ja soittojuhlista. Vasta sen jälkeen, kun STM-liitto perustettiin, alkoivat työväen kuorot ja soittokunnat järjestää omia laulu- ja soittojuhliaan. Tällaiset koko maata käsittävät työväen musiikkijuhlat ovat ikäänkuin julkinen voimain näytös siitä, mihin työväki pystyy taiteellistenkin rientojen alalla. Vain näissä juhlissa mukana olleet tietävät, minkälaisia tuloksia on saavutettu. Työväen musiikkielämän taiteellisen tason suuresta kohoamisesta on saatu tunnustus viimeksi pidetyillä juhlilla porvarillisiltakin musiikkimiehiltä. Tämä olkoon sanottuna vaan sen vuoksi, että taiteellisiin päämääriin pyrkivä työväen musiikkielämä saavuttaa yhä suurempaa tunnustusta ja että taiteelliset pyrkimykset ovat otettava vakavassa mielessä.

Koko maata käsittävien laulujuhlien ohella toimeenpanevat liiton alaiset piirijärjestöt, joita on seitsemän, piirikunnallisia laulu- ja soittojuhlia. Tällaisia varsin huomattavia juhlia on kuluneena kesänä ollut Hämeen ja Satakunnan, Viipurin, Vaasan, Pohjolan ja Savon piirijärjestoillä. Näihin osallistuvien työläislaulajien ja soittajien lukú voidaan laskea tuhansissa ja juhlia seuranneitten luku kymmenissä tuhansissa. Juhlien musiikkiohjelma on ollut teknilliseltä vaikeudeltaan varsin vaativaa, mutta on esitysten taiteellinen taso ollut huomattavan korkeata, mikä todistaa valmistautumisessa juhlille tehdyn raskasta työtä.

Seuraavat koko maata käsittävät työväen laulu- ja soittojuhlat pidetään Turussa kesäkuun 22—24 p:nä 1930. Nämä juhlat tulevat kaikesta päättäen olemaan huomattavimmat tähän asti vietetyistä työväen musiikkijuhlista. Näille juhlille kutsutaan pohjoismaiden työväen musiikkijärjestöjä ja mikäli tiedetään, on ainakin Virosta lupautunut tulemaan Tallinnan Työväen Teatterin sinfoniaorkesteri. Juhlat tulevat olemaan merkkitapaus ei ainoastaan työväen vaan koko maan musiikkielämässä.

Liiton suorittama sivistystyö Suomen työväen keskuudessa on varsin laajakantoista ja suuria varoja kysyvää työtä.

Uskonto ja työväenliike

"Uskonto on opiumia kansalle", opetti aikoinaan Marx. Työveänliikkeen tehtävänä on saattaa tämä totuus ymmärrettäväksi mitä laajimmille työläispiireille. Kaikki takapajuisimmatkin piirit on saatava omaksumaan se totuus, että uskonto on ollut ja on edelleenkin yhtenä kaikista voimakkaimmista sortajain käsissä olevista aseista, joilla työläisiä pidetään ala-arvoisuudessa, riistettävänä ja orjamaisessa nöyryydessä.

Jotkut kehnot luokkataistelijat arvelevat: "Uskonto ei estä minua olemasta luokkataistelija, minä voin yhtä hyvin tehdä työtä työväenliikkeen hyväksi, vaikka olenkin uskonnon kannattaja. Uskontoni ei estä minua taistelemasta proletariaatin asian ja vallankumouksen puolesta."

Tämä on perin väärä ajatus. Uskonto ja työväenliike ovat yhteensovittamattomia sekä teoreettisesti että käytännöllisesti. Todellinen luokkataistelija katsoo yhteiskunnallisia ilmiöitä (ihmisten keskinäisiä suhteita, vallankumousta, sotaa y.m.) määrättyjen lakien mukaan tapahtuvina. Marx ja Engels määrittelivät yhteiskunnallisen kehityksen lait materialistisen teorian pohjalla aikoinaan jo verrattain tarkasti, ja nämä määritelmät ovat osottautuneet pitävänsä täysin paikkansa. Tämän teorian mukaan eivät minkäänlaiset yliluonnolliset voimat vaikuta yhteiskunnalliseen kehitykseen. Mutta enemmänkin. Sama teoria osottaa, että itse käsite yliluonnollisista voimista ja tuonpuoleisesta elämästä ilmaantui ihmiskunnan historiaan määrätyllä asteella, ja määrätyllä asteella se myöskin alkaa hävitä harhakuvana, jota ei varmenna mikään elämän käytäntö eikä ihmisen taistelu luontoa vastaan. Yksistään sen vuoksi, että riistäjäluokille on edullista ylläpitää kansan tietämättömyyttä ja sen uskoa ihmeisiin (mutta pitää näiden ihmeiden avaimet omassa taskussaan), uskonnolliset ennakkoluulot osottautuvat niin sitkeiksi ja hämmentävät jopa hyvin järkeviäkin ihmisiä.

Ei ole mitään yliluonnollisia voimia, jotka vaikuttavat luonnossa tapahtuviin muutoksiin. Ja ihminenkin on saavuttanut suurenmoisia voittoja taistellessaan luontoa vastaan. Hän vaikuttaa siihen omaksi edukseen ja hallitsee sen voimia ei suinkaan minkään yliluonnollisen voiman avulla vaan uskonnollisista selityksistä välittämättä. Kaikissa vakavissa asioissa täytyy ihmisen esiintyä uskonnollisia käsityksiä vastaan, olkoon hän sitten kuinka uskonnollinen tahansa. Tieteellinen oppi luokkataistelusta nojautuukin kaikessa luonnon ilmiöiden ymmärtämisessä päteviin luonnontieteen todistuksiin, mitkä ovat jyrkässä ristiriidassa kaikkien uskonnollisten mietiskelyjen kanssa.

Ja luokkataisteluoppi on käytännössä myöskin yhtä sovittamaton uskonnon kanssa. Se säätää kannattajilleen määrätyn toimintatavan. Kunkin uskonnon moraali määrää myöskin kannattajilleen menettelytavat. Esimerkiksi kristinusko säätää: "Jos joku lyö sinua korvalle, niin käännä hänelle toinenkin." Luokkataisteluopin käskyt ovat tässäkin sovittamattomassa ristiriidassa.

Taistelulla uskontoa vastaan on kuitenkin olemassa kaksi puolta, jotka jokaisen luokkatietoisen työläisen tulee tarkoin ottaa huomioonsa. Ensiksi taistelu kirkkoa vastaan, joka on nykyisinkin edelleen uskonnollisen propagandan erikoisena järjestönä, ja joka aineellisista syistä on harrastanut aina kansan pimeydessä pitämistä ja uskonnollista orjuutusta. Toiseksi työväenjoukkojen enemmistössä vielä laajalle levinneitä ja syvälle juurtuneita uskonnollisia harhaluuloja vastaan taistelu on myöskin perin tärkeää sillä nämä uskonnolliset harhat haittaavat monella tavalla proletariaatin luokkataistelutoimintaa.

Tämä viimemainittu taistelu on hyvin vaikeaa, mutta uskomme edelläolevassa jo täysin pätevästi osottaneemme, että se on työväenliikkeen menestymiselle yhtä välttämätöntä kuin on ollut ja on edelleenkin luokkataistelu kokonaisuudessaan.

Yksi tapa jolla voitte antaa lapsillenne sen "yksi vartti maitoa päivässä", kuten terveyslautakunnat kehoittavat antamaan lapsille, on se, että tarjoatte heille maidosta valmistettuja ruokia, jotka ovat niin ravinnollisia, jos tehty Bordens St. Charles maidosta. Pyytäkää vapaa keitto-ohjekirja, joka on täynnä käytännöllisiä ehdotuksia. Käyttäkää kuponkia.

Vapaa keitto-ohjekirja
THE BORDEN CO. LIMITED,
140 St. Paul Street West,
Montreal, Dept. A.

Address ....
Name ....

Borden's ST. CHARLES MILK

Seuraavia näyttämötarpeita saatavana

Steinin pohjamaalia, valkosta ja mustalaisväriä sekä auringon paahtuma punaa, puikko	.50
Steinin kasvomaaleja, 9 lajia laatikossa, hinta	1.50
Steinin Cold Cream	1.25
Partaliimaa	.75
Wheat Croft, juoksevaa puuteria kaulaan, käsiin, rintoihin ym.	.75
Liquid Rouge, juoksevaa poskipunaa, erittäin hyvää	.50
Poskimaalia, kuivaa, eri värejä	.40
Nenäkittiä	.40
Vaaleaa ja vaaleanpunaista kasvopuuteria	.75
Partakarvaa, tummanruskeaa, ruskeaa, vaaleanruskeaa, tummanharmaata, mustaa, vaalean harmaata ja punasta, jaardi	.75

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69, SUDBURY, ONT.

CHERBOURGIIN—SOUTH HAMPTONIIN

Syysk. 26| Lokak. 24	MONTCLARE
Lokak. 10| Marrask. 7	MONTROSE
Lokak. 17| Marrask. 14	MONTCALM

LIVERPOOLIIN

Syysk. 27| Lokak. 25	DUCHESS OF YORK
Syysk. 28| Lokak. 26| Marrask. 26	MINNEDOSA
Lokak. 4| Marrask. 1	DUSHESS OF ATHOLL
Lokak. 11	DUCHESS OF BEDFORD
Lokak. 18| Marrask. 15	DUCHESS OF RICHMOND
Marrask. 8	MELITA
Marrask. 22	DUCHESS OF YORK

GLASGOWIIN—BELFASTIIN

Syysk. 28| Lokak. 26| Marrask. 26	MINNEDOSA
Lokak. 4| Marrask. 1	DUCHESS OF ATHOL
Lokak. 10| Marrask. 8	MELITA
Lokak. 18| Marrask. 15	DUCHESS OF RICHMOND
Marrask. 22	DUCHESS OF YORK

EMPRESS PALVELUS — CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Lokak. 1| Lokak. 31	EMPRESS OF SCOTLAND

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus Järjestelmä

Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää lähetys Canadian Pacific Expressin välityksellä.

FINNISH BAKERY
Box 39. Schumacher, Ont.
Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään.
(TTI.

MATKAILIJAKOTI
Montreal, Que. (MTr)
Suosittelen yleisön käytettäväksi.
Otto Kratz,
585 St. David's Lane.

HIEROJA
A. Valley
39 Widmer Street, Toronto, Ont.
Puhelin Elgin 6893.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Yksipäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

SUOMALAINEN MUSIIKKI-, TUPAKKA- ja Makeis-kauppa 20 Elm St., Sudbury, Ontario. Myytävinä kaikenlaisia musiikkia ja soittimia. Tupakkaa ja makeisia saatavana. Musiikki opetusta annetaan. Kirjeisiin vastataan heti. Hj. Hamari, Box 98, Sudbury, Ont. (TTL

E. KAUHASEN RÄÄTÄLILIIKE. Suositellaan. Lisgar Street, Box 524, Sudbury.

COPPER CLIFF, ONT.

HUOMATKAA! EHDOTTOMASTI parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont. Werner Koivula, Phone 276, Box 118.

TORONTO, ONT.

CARL SUNDHOLM, KELLOSEPPÄ. Lähettäkää kellonne korjattavaksi tällä osotteella: 246 Queen St. W. Puhelin Adelaide 6856. Toronto.

PURITY BAKERY SUOSITTELEE hyväksi tunnettua leipää ja leivoksia useita eri lajeja. — 448 Queen St., W., Toronto, Ont. Puhelin: Trinity 2806. O. Huhtala.

KALUSTETTUJA HUONEITA, 24 Robinson St. (Queen St. ja Bathurstin lähellä). Mrs. N. Johnson. (Ttr.L.

SUOMALAINEN NAISTEN PUKIMOLIIKE 453 Queen St. W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala (MT

MONTREAL, QUE.

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIKE, suositellaan. 919 Inspector, Montreal, Que.

ED. HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 3688. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

PORT ARTHUR, ONT.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori on auki arkipäivinä kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Rahaa välitetään Suomeen; kaikkia Vapaudessa olevia kirjoja pidämme varastossa; laivapilettiä myymme kaikille linjoille.

PARTURILIIKKEEMME SIJAITSEE 296 Bay St., E. Suksi ja Wm. Savanne.

SUOMI
Jalkineiden Korjausliike
Kaikki korjaustyö tehdään ensiluokkaisesti
NICK PARTTI
300 Finlayson St., Fort William, Ont.

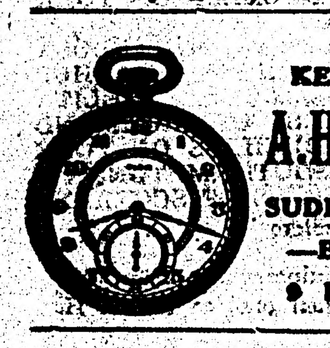

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Suomalainen liike välittää teille
Parasta Kolia
Puhelin: Trinity 0386 J
33 Robinson Street,
ALANKO COAL
Toronto, Ont.

SIISTIÄ HUONEITA
644 Lagauchetiere St., Montreal.
U. Eloranta
PARTURI SAMASSA TALOSSA (Tr.)

PALLOHUONE
ja
Matkailijakoti
961—963 St. Antoine St.,
Montreal, Que.
NISULA ja MATTILA, omist. (Tr.

Sudbury

TANSSIT

Libertyhaalilla on tänäiltana himmeän valon tanssit. Martinpelto ja Tikkanen ja Alkio soittavat. 25c liput.

ASUNTOSOLU NO. 3 KOKOUS

tänään torstaina Lauri Purolla. Muistakaapas saapua kaikki jäsenet kokoukseen.

M. V. U. KOKOUS

pidetään perjantaina kello 7 illalla, syysk. 25 p. suomalaisella haalilla. Johtokunnan kokous on tuntia ennen. Kaivantomiehet, ottakaa tämä huomioon ja saapukaa joukolla kokoukseen. — Väliaikainen sihteeri.

LENNOKKAAT OHJELMA-ILTAMAT

Liberty-haalilla lauantaina 26 p. Useita kupletteja, humoreskia, espanjalainen erikois orkesteri. Yksinäytöksinen huvinäytelmä "Ikämiehen rakastelua". "Jos ei nauru soi, rahansa takaisin saada voi".

Ohjelman loputtua tanssia. 10-miehinen orkesteri soittaa,, jollaista ei ennen ole kansa nähnyt.

Koko lystin saa 35 sentillä, alkaen kello 8.30 illalla.

HARJOITUKSIA

Lauluharjoitukset "Närkeläisistä" tänä iltana kello 7.

"Rouva pormestarinna" perjantaina kello 8 illalla.

Hatry-huijaukset Englannissa

Vajaukset noin $30,000,000 — Velkoja $75,000,000 ja varoja vain $45,000,000

LONTOO, syysk. 25. — Lontoon osakepörssissä ovat kauppasuhteet palautuneet jokseenkin ennalleen, vaikkakin tuhannet pikkusijoittajat ovat menettäneet kaikkensa pankkiiri Hatryn ja hänen apureittensa keinotteluyhtiöiden romahdusten johdosta.

Yhä voimakkaampana on esiintynyt vaatimus, että hallitukssen tulisi sekautua arvopaperikauppaan, turvatakseen yleisöä häikäilemättömien huijareiden kynsistä.

"Daily Express" on kirjoittanut, että Hatryn yritysten romahdus ei koitunut niin suureksi kuin oli alussa otaksuttu. Mainittujen yhtiöiden varat tekivät yhteensä noin 9,000,000 puntaa ($45,000,000) ja velat 15,000,000 puntaa ($75,000,000) joten vajaus on 6,000,000 puntaa eli noin $30,000,000.

Lehdet huomauttavat, että Hatryn vaimon yksityisomaisuuteen kuuluvien jalokivien arvo on noin $2,500,000.

Kokouskutsu

Osuusliike Co-Optasin ylimääräinen kokous pidetään lokakuun 9 p:nä alkaen kello 8 illalla Liberty-haalilla, Sudburyssa, Ont. Kokouksessa tullaan keskustelemaan ja päättämän maidon tuottajain vaatimasta maidon hinnan korotuksesta. Käsitellään rakennuskomitean lausunto sekä keskustellaan ja päätetään muista välttämättömistä kokoukselle esitetyistä asioista.

Sudburyssa, Ont., syysk. 20 p:nä 1929.

CO-OPERATIVE TRADING ASS'N OF SUDBURY, LTD.
Johtokunnan puolesta
H. Ellmen, siht.

Konttoristi halutaan,

joka voi hoitaa suomen ja englannin kielisen kirjeenvaihdon, saa heti paikan. Kirjottakaa osotteella: (229

Ed. Helsberg,
926 St. Monique St., Montreal, Que.

Ensiluokan Neulomo
98 Elm St. E., Sudbury, Ont.
Toinen lattia, huone No. 1, puhelin 1519. Otan tilauksia vastaan omista sekä teettäjän kankaasta. HELMI LÄHDE, Sudbury, Ont. (10-12

Myytävänä

Viiden huoneen roomingtalon kalusto myytävänä. Saman talon voi vuokrata. (228

Eino Rintamäki,
141 Spruce St.,
Sudbury, Ont.

Halutaan tietää

Missä nykyään oleskelee Lauri Polvi, kotoisin Kauhavalta? Ole hyvä ja ilmoita osotteesi tai jos joku hänen tuttavistaan jotain tietää hänestä, niin ilmottaisitte minulle. (229

A. Pelkonen,
770 Aqueduct St., Montreal, Que.

Säästätte Rahaa Tilaamalla Pukunne ja Palttoonne Meiltä

Ennenkuin ostatte syyspukunne taikka talvipalttoonne varttokaa kunnes olette nähnyt meidän uudet syysmyyntikauden puku- ja polttoomallimme, sillä me voimme teille säästää kymmenkunta dollaria puvun taikka palttoon hinnassa. Voimme myydä mittainne mukaan tehdyn palttoon kuuluisista Barrymore kankaista halvemmalla kuin stoorissa maksatte valmiiksi tehdystä palttoosta, ja tietenkin mittain mukaan tehty palttoo on aina paremmin tehty ja paremmin sopii päälle. Samoin myymme mittainne mukaan tehtyjä pukuja parhaista Englantilaisista kankaista hyvin kohtuullisilla hinnoilla.

Valtuutetut asiamiehemme Sudburyssä ja ympäristöllä tulevat lähipäivinä ympärille näyttämään uusia mallejamme ja voitte siten tulla vakuutetuiksi että pukumme ja palttoomme ovat todella hinnaltaan halpoja katsoen niiden laatuun.

Noilla etellytyksillä toivomme saavamme kannatuksenne.

FENNIA TAILORING COMPANY
260 SPADINA AVE. TORONTO, ONT.

Antakaa meidän valmistaa teille
Uuden Puvun
$24.50 hinnalla

Tehty mittojen jälkeen. Sopivaisuus ja työ taataan. Täydellinen varasto miesten ja naisten vaatetavaraa, pyhä- sekä työkenkiä y.m.

Harry Murdock
ENGLEHART ONTARIO

J. JARVIS,
ASIOIMISTO
Huone 108, Huron Chambers
Puhelin 2189. — P. O. Box 1181
SUDBURY, ONT.
Lakiasioita, asiakirjoja, kansalaispapereita, siirtolaislupia, y. m.
Kiinteimistölainoja
Vaadittaissa tavattavana iltasin.

Suomalainen
Ruokala avattu
101 Pine Street
Ruokaa ja huoneita saatavana.
Mary Peterson
TIMMINS ONTARIO

7up
ja
Howdy
Ainoa valmistaja Sudburyn piirissä.
Star Bottling Works
Box 1028 - Phone 946
Sudbury, Ont.

HIEROJA
Huugo Seppälä
Antaa hierontaa Lehtelän saunalla joka arkipäivä
9—11 ap. 2—9 ip.
Tulee kotia myöskin pyydettäessä.
Puhelin 1444w. Box 1862
Sudbury, Ont. (TL)

Parturiliikkeeni
joka sijaitsee
82 Elm Street E.
vastapäätä Regent teatteria
Suosittelee puhdasta ja hyvää palvelusta.
A. Salminen
Sudbury Ontario

Suomalainen
Naisparturi ja Kähertäjä
Pyydämme sulkeutua arv. yleisön suosioon hyvällä työllä ja kohteliaisuudella. Kauneushoitoa myös.
ELSA GLADE
ja
KERTTU REUNANEN
279 Queen St., W., Toronto, Ont.

Tämä julkaisu pyytää Teitä käyttämään
NESTLÉ'S
Kannutettua Maitoa

—siksi että se on arvoltaan samaa kuin teidän kotimaassanne käyttämä "Viking Milk Maid" sekä muut Nestle'sin tuotteet joita käytitte.

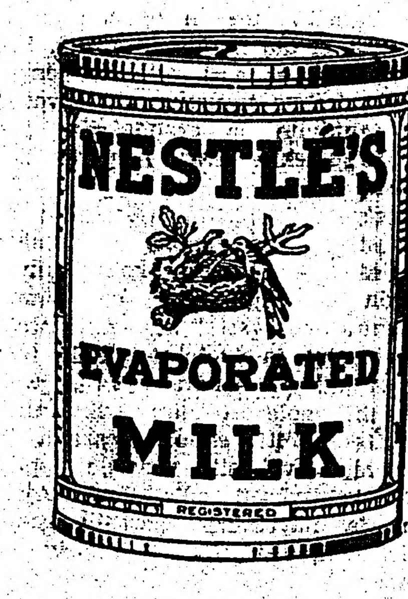

Nestle's on maailman suurimmat kannumaidon tuottajat — vaatikaa Nestle's halutessanne kotimaanne veroista — älkää hyväksykö muuta lajia.

SUOMALAINEN HÖYRYSAUNA
Avoinna joka arkipäivä kello 1 päivällä kello 12 yöllä.
Lauantaisin kello 10 aamulla kello 12 yöllä.
770 AGUEDUCT STREET MONTREAL, QUEBEC

OSUUSRUOKALA
Työläisille sopiva paikka ruokailla aterioittain ja päivittäin. Suosittelemme yleisön käytettäväksi.
SUOMALAINEN POIKATALO
Box 91, Creighton Mine, Ont.

SAUNA
Peter ja Richmond Sts. kulmassa
TORONTO.

Uudelleen rakennettuja
Kirjotuskoneita

Vapaus myy uudelleenrakennettuja Underwood kirjotuskoneita. Ne ovat aivan kuin uusia. Kaikki vähänkin kuluneet osat ovat uudet. Olemme välittäneet kymmeniä tällaisia koneita tämänkin vuoden ajalla ja jokainen joka niitä on ostanut, on edelleen tyytyväinen kauppaansa. Nämä koneet kestävät ja ovat aina kunnossa vuosia. Kukaan toinen liike ei myy niitä yhtä halvalla kuin Vapaus. Pidämme niitä säännöllisesti varastossa, joten niitä voidaan lähettää heti tilauksen saatua.

Myymme myöskin käytettyjä, sangen hyvässä kunnossa olevia Underwood ja Remington kirjotuskoneita. Hinnat ovat erittäin halvat.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Montrealin Suomalaiset Huomatkaa!
Ensi kerran Montrealissa on suomalaisten hallussa tilava ja valoisa Pallo- ja Billiard-sali. Tupakkaa, virvokkeita ja makeisia saatavana. Kaikkea parturialaan kuuluvaa työtä tehdään ammattitaitoisesti ja huolellisesti samassa paikassa. — KOPONEN ja JOKINEN, 963 Notre Dame St. W. (Vastp. punaista asemaa) (Tr.

Uusi Räätälinliike Sudburyssa

KANSALAISET! Kun tarvitsette teettää uuden puvun, niin voitte luottamuksella kääntyä puoleeni. Omaan 20 vuoden kokemuksen. Kankaan voitte valita oman harkintanne mukaan. Vanhat pukunne puhdistamme ja silitämme huolellisesti. Maksut niin uusista kuin vanhojenkin kuntoon laittamisesta kohtuulliset.

VILJO SIVULA
387 Antwerp St. Sudbury, Ont.
Samalla kadulla kuin Alavon sauna.

Expertti Kellojen Korjaustyötä
Tehdään Workingman's Jewelry Store, Ylösen saunan vieressä
SUOMALAINEN KELLOSEPPÄ PALVELUKSESSAMME
H. WEINSTEIN
140 DURHAM ST. SUDBURY, ONT.

NORTHERN COAL & WOOD CO.,
KOVAA JA PEHMEÄÄ KOLIA — KOKSIA — KOVAA JA PEHMEÄÄ PUUTA
202 Mackey Bldg. — Puhelin 744, Sudbury.
VARASTOPAIKKA —— LORNE STREET —— PUHELIN 86.

Toronton ja Ympäristön Suomalaiset
Halutessanne hyvää autoa huokealla ylöspidolla, joka lähinnä vastaa kalliita autoja kyvyissä, ostakaa välitykselläni FORD AUTO.
Välitän uusia sekä vanhoja.
EINO MARKANEN
Telefooniosote päivisin Kingsdale 6000—Iltasin New Toronto 5957
TORONTO, ONT.

Timmins, Ont., ilmoituksia

JUOKAA
Lemon and Orange Smash, Goldfield Pale Dry Ginger Ale, y.m. hyviksi tunnettuja pehmeitä juomia.
Tilaukset toimitetaan nopeaan ja huolella.
ORANGE SMASH BOTTLING WORKS
Box 1749, 61 Birch St., N., Timmins, Ont.—Telef. 646 J.—K. A. Merikallio

Alex Koskelan Sauna
Avoinna 4 kertaa viikossa: Keskiviikkona, torstaina, perjantaina ja lauantaina.
Puhelin 696W.
75 REA ST. N. TIMMINS

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

Timminsin Suomalainen Poikatalo
valmistaa ruokaa aterioittain ja päivittäin. Järjestyneet voivat jäsenyyteen liittyä.
Box 820
59 Balsam St. Timmins, Ont.

Kirkland Lake, Ont., ilmoituksia

THE FINNISH BAKERY
Valmistaa leipää ja leivoksia. Tarjoaa yleisön käytettäväksi. Ulkolähetykset toimitaan täsmällisesti.
THE FINNISH BAKERY,
Box 229 M. Raitanen, omistaja Kirkland Lake, Ont.

Robert Lindforsin SAUNA
Avoinna: Keskiviikkona ja perjantaina kello 1 päivällä kello 11 illalla. — Lauantaina kello 1 päivällä kello 6 sunnuntaiaamuun.
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

MAITOLIIKE
Suosittelen yleisön käytettäväksi. Maito maukasta ja puhdasta. Kotiin ajo päivittäin.
A. Serenius
Box 727.
Kirkland Lake, Ontario

PALLOHAALI
ja
PARTURI
LINDFORSIN SAUNAN yläkerrassa. Pallot pyörii, tukka lyhenee ja parta siliää. (Tr)
AARO KIVINEN,
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

Parturi
Liikkeeni sijaitsee nykyisin Heinon pallohaalin yhteydessä. Teen parhaani, palvellessani yleisöä kaikessa parturinalaan kuuluvassa työssä.
Tiho Ermischoff
KIRKLAND LAKE, ONT.

The Readers of the Vapaus

Patronize only those concerns that advertise in the Vapaus and encourage their neighbors to do likewise. In this way we support our own concern and also enable it to serve the advertisers for their money's worth.

We have built our organization through co-operation by which means only we can further develop it. For that reason, let us not forget the Vapaus advertisers.